

SKRIFTLIG BERETNING 2025

DANMARKS LÆRERFORENING

INDHOLD

FORMANDENS FORORD	5
MÅLSÆTNING 1: DER SKAL INVESTERES I FOLKESKOLEN, SÅ DEN KAN LEVE OP TIL SIT FORMÅL FOR ALLE ELEVER OG VÆRE EN SAMFUNDSBÆRENDE INSTITUTION	6
- Forstærket fokus på folkeskolens økonomi - Skoleøkonomisk Forum og de fem store udfordringer - Kommunernes økonomi og arbejdet for lokale investeringer i folkeskolen - Nye indsatser frem mod kommunalvalget 2025 - Skoleøkonomi i et internationalt perspektiv	
MÅLSÆTNING 2: ALLE LÆRERANSATTE I FOLKESKOLEN SKAL HAVE EN LÆRERUD-DANNELSE OG VÆRE FAGLIGT OPDATEREDE TIL GAVN FOR LÆRERPROFESSIONEN, ELEVERNE OG SAMFUNDET	10
- Betydningen af den uddannede lærer - Den nye læreruddannelse - Fælles viden om integreret praktik i den nye læreruddannelse - Reform af professionsuddannelserne - Rekrutteringskampagnen 'Bliv Lærer' - Lærermangel - en global udfordring - DLF som efteruddannelsesudbyder - De tre kompetencefonde	
MÅLSÆTNING 3: UNDERVISNINGEN I FOLKESKOLEN SKAL DANNE OG UDDANNE ELEVERNE TIL LIVSDUELIGE MENNESKER OG AKTIVE MEDBORGERE I ET DEMOKRATISK SAMFUND	14
- Folkeskolen, fagene og formålet - Frisættelse af folkeskolen - Samarbejdet i Sammen om skolen - Folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse - En voksende inklusionsopgave - Fagfornyelsen - Folkeskolens prøver - en politik for fremtiden - Nationale færdighedstest og evaluering - Ny juniormesterlære - EPX og nedlæggelse af den kommunale 10. klasse - Skærmene i skolen - teknologiforståelse og digitalisering - International interessevaretagelse om teknologi - Kønsbevidsthed i undervisningen - Bæredygtighed og grøn omstilling	

22 MÅLSÆTNING 4: RAMMERNE FOR MEDLEMMERNES ARBEJDSLIV SKAL FORBEDRES Gennem NUVÆRENDE OG KOMMENDE AFTALER OG LOVGIVNING, SÅ MEDLEMMERNE HAR OVERSKUD I HVERDAGEN OG KAN LYKKES MED DERES OPGAVER

- Det gode arbejdsmiljø - grundlaget for lærerlivet og undervisningen
- Forebyggelse af stor arbejdsmængde, tidspres og høje følelsesmæssige krav
- Professionel kapital
- International solidaritet
- Overenskomstforhandlingerne og optakten til OK24
- OK24-forhandlingerne
- Udvalgte OK24-resultater
- Kommunikation og urafstemning
- OK25 - det private område
- OK26 - på vej mod en ny overenskomst
- Lønstrategi
- Særlige udfordringer i Slesvig

30 MÅLSÆTNING 5: DANMARKS LÆRERFORENING SKAL VÆRE EN ATTRAKTIV FAGFORENING OG ET STÆRKT PROFESSIONSFAGLIGT FÆLLESSKAB

- Danmarks Lærerforening i 150 år - fejring, fortællinger og fremtidsperspektiver
- Indsatser for rekruttering og fastholdelse af medlemmer
- En systematisk medlemsrejse for studerende og nyuddannede
- Styrket studieindsats
- Lærernes retssikkerhed
- Medlemmernes ytringsfrihed
- Styrkede indsatser mod chikane og vold
- Arbejdsskadesager og afskedssager
- Beskyttelse af foreningens og medlemmernes data
- Nye hjemmesider til hele Danmarks Lærerforening
- Danmarks Lærerforenings økonomi
- Fagbladet Folkeskolen

FORMANDENS FORORD

Danmarks Lærerforening samlede sig på kongressen i 2023 om fem strategiske målsætninger.

Målsætningerne gælder hele foreningen, centralt og lokalt, og har til formål at skabe sammenhængskraft, sætte fælles retning og øge synligheden om vores arbejde og resultater.

Jeg ser den fælles strategi som et udtryk for, at vi rykker tættere sammen. At vi ønsker at skabe fælles prioriteringer for vores og foreningens kræfter, og at vi arbejder sammen for at skabe forandring – til det bedre.

Når vi spørger vores omverden til deres syn på os som forening, er det tydeligt, at vi er en respekteret og anerkendt samarbejdspartner. Vi står stærkt – så stærkt, at vores interessenter efterspørger, at vi i endnu højere grad tør gå foran og sætte retning.

Vi har sammen skabt et nyt udgangspunkt, hvor Danmarks Lærerforening har indflydelse og bliver taget med på råd. Nu skal vi bruge vores position og sætte os for bordenden, når de beslutninger, der påvirker vores medlemmer, træffes.

De fælles målsætninger er samtidig et udtryk for, at vi står over for store udfordringer og øget kompleksitet.

Folkeskolen, undervisningen og arbejdsmiljøet er under pres, og vores medlemmer går hver dag den svære balancegang mellem tid og opgaver.

På et arbejdsmarked, hvor ressourcerne er knappe, hvor opgaven er under evig forandring, og overskuddet alt for ofte mangler, kræver det sit at finde albuerummet til at sætte sin faglighed i spil.

Ikke kun vores arbejdspladser er under forandring. Skellene i vores samfund vokser. Forskellene mellem land og by, rig og fattig, ufaglært og akademiker bliver større. Vi ser forskellene i skolen, og vi mærker dem i kredsenes og medlemmernes muligheder. I takt med at skolerne sættes fri, bliver de store forskelle i kommunernes økonomi en stadig større udfordring. For hvordan holder vi fast i en fælles folkeskole og en fælles forening, når forudsætningerne bliver mere og mere forskellige?

Fagbevægelsen, og med den Danmarks Lærerforening, kæmper for at rekruttere og fastholde medlemmer. Det er en bombe under hele vores velfærdssamfund og vores arbejdsmarked, ligesom det er en udfordring helt konkret i vores egen forening.

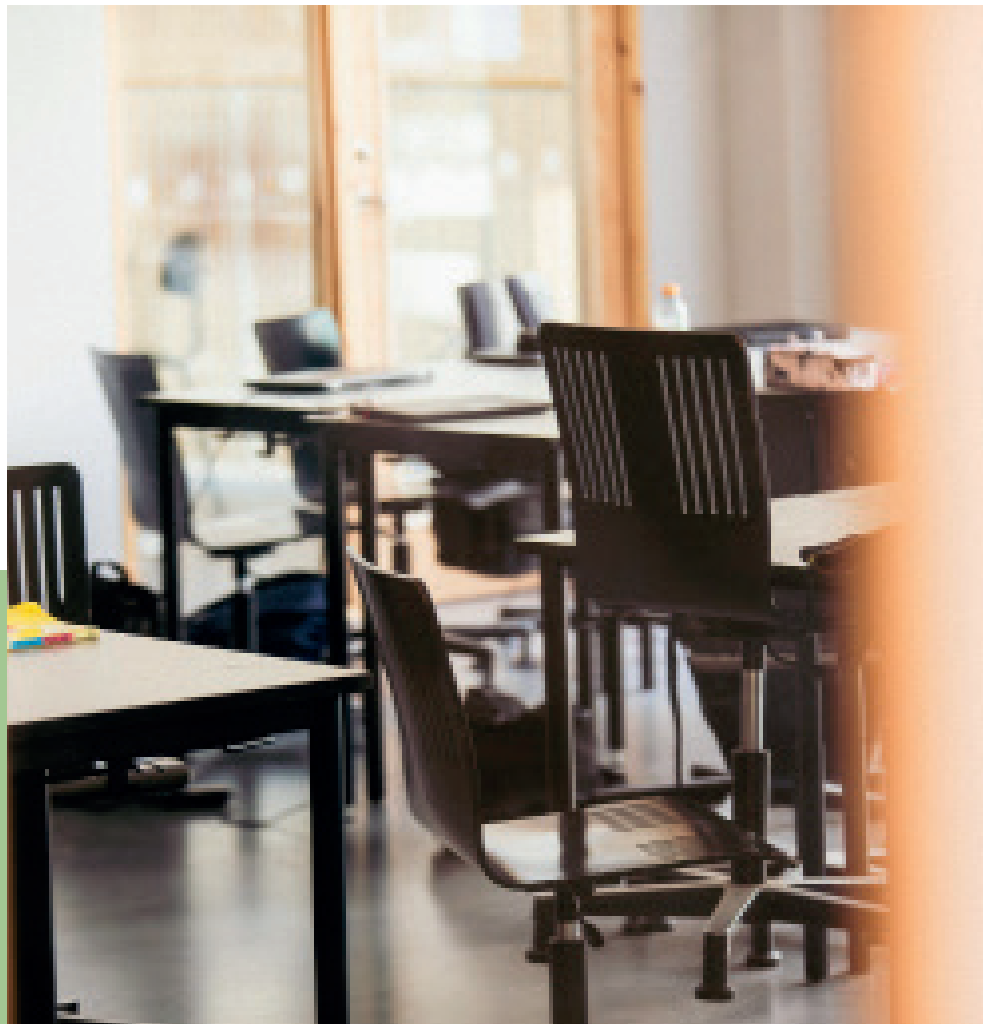
Udfordringerne er mange, og de kalder på fælles retning. De kalder på, at vi samler kræfterne om det, vi er enige om, er vigtigt. De kalder på, at vi styrker sammenhængskraften i vores forening og i fællesskab er med til at udvikle Danmarks Lærerforening. Og de kalder på, at vi er synlige og tydelige om de resultater, vi opnår for vores medlemmer.

Det er formålet med de strategiske målsætninger. De fem mål, vi sammen har sat på kongressen for to år siden, har således dannet rammen for store dele af vores arbejde i Danmarks Lærerforening de seneste år.

Derfor vil de fem strategiske målsætninger også danne rammen for denne skriftlige beretning.

Gordon Ørskov Madsen
Formand for Danmarks Lærerforening

MÅLSÆTNING 1:

Der skal investeres i folkeskolen, så den kan leve op til sit formål for alle elever og være en samfundsberende institution.

FORSTÆRKET FOKUS PÅ FOLKESKOLENS ØKONOMI

Folkeskolens økonomiske rammer har afgørende betydning for, om skolerne i praksis kan leve op til ambitionerne i folkeskoleloven. Når folkeskolen er på den politiske dagsorden, handler det dog ofte om elevernes trivsel og resultater, undervisningens indhold, lærernes kvalifikationer og andre velkendte temaer, uden at der sker en tilstrækkelig tæt kobling til de økonomiske rammer og forudsætninger.

Derfor har foreningen de senere år arbejdet målrettet for at sætte folkeskolens økonomi på dagsordenen – dels for at sætte fokus på rammerne og sikre investeringer i folkeskolen lokalt og centralt, og dels for at belyse hvordan man bedst skaber en sikker og bæredygtig økonomi på skoleområdet.

Arbejdet har ikke mindst omfattet et fokus på de økonomiske konsekvenser af fejlslagen inklusion og potentialet ved tidlige investeringer i forebyggende indsatser i folkeskolen. 'Den negative spiral', hvor en stigende andel af skolernes økonomi bruges på et voksende specialområde og efterlader en udhulet almen folkeskole, er blevet italesat i et væld af indlæg, interview og artikler, og vi har udarbejdet nationale undersøgelser og lokale tal, ligesom vi har samarbejdet bredt med relevante interessenter for at vende udviklingen og skabe lokale og nationale investeringer i folkeskolen.

Investeringsdagsordenen har været et prioriteret område, og der er blandt andet ansat en cheføkonom og nedsat en økonomigruppe, der arbejder på tværs af sekretariatets afdelinger, sikrer grundige beregninger på løsningsforslag, og sparrer med kredsene. Arbejdet er med til at øge foreningens viden om og indflydelse på skoleøkonomien og styrker vores relationer til vigtige aktører på skole- og finansområdet.

Gennem det styrkede fokus på folkeskolens økonomi oparbejder foreningen stærke, faktabaserede argumenter, der kan tale ind i dagsordenen om investeringer i folkeskolens almenområde. Dette sker i høj grad i samarbejde med kredsene, som sekretariatet gensidigt videndeler med, for på den måde at oparbejde et fælles vidensgrundlag, der kan afdække "blinde vinkler". Det skal samlet set bidrage til, at DLF's repræsentanter lokalt og centralt kan arbejde med stærke, faktabaserede argumenter i den skoleøkonomiske debat.

SKOLEØKONOMISK FORUM OG DE FEM STORE UDFORDRINGER

De udfordringer, skolernes økonomi i dag er underlagt, er store og komplekse. For at sætte fokus på den skoleøkonomiske dagsorden, danne alliancer og finde løsninger på skolens største økonomiske udfordringer inviterede vi i 2024 en gruppe af skoleøkonomiske eksperter til at deltage i et 'Skoleøkonomisk Forum'.

Der har været overvældende opbakning til arbejdet fra førende forskere inden for både nationaløkonomi, kommunaløkonomi og skoleøkonomi, og siden 2023 har Skoleøkonomisk Forum mødtes hvert kvartal og drøftet centrale temaer, der berører både foreningens og deltagernes viden.

Som rettesnor for arbejdet har vi formuleret de fem mest centrale udfordringer for folkeskolens økonomi:

1. Der er for store forskelle i kommunernes vilkår for at drive god folkeskole.
2. De vide muligheder for at prioritere i de kommunale budgetter gør folkeskolen til et udsat sparemål.
3. Der findes en negativ selvforstærkende spiral mellem almen- og specialtilbud, hvor flere elever med særlige behov flytter penge fra folkeskolens almenområde.
4. En unuanceret kontoplan gør det svært at skabe et nationalt retvisende billede af, hvordan pengene bliver brugt.
5. Der er et manglende blik for værdien ved at investere i folkeskolen, og det forhindrer potentielle afkast på længere sigt.

Disse fem grundlæggende udfordringer for skolernes økonomi danner ramme om drøftelserne i Skoleøkonomisk Forum, ligesom de har været udgangspunkt for kronikker, indlæg og interview i den offentlige debat – og vil være udgangspunktet for arbejdet den kommende tid.

KOMMUNERNES ØKONOMI OG LOKALE INVESTERINGER I FOLKESKOLEN

Foreningens fokus på at skabe investeringer i folkeskolen har ikke mindst afspejlet sig i økonomiaftalen for 2025, hvor folkeskolens rammer blev det væsentligste tema. Mere end halvdelen af kommunerne investerer i folkeskolen, og flere steder i landet er der tale om markante forbedringer.

Ved økonomiaftalen for 2026 fortsætter den gode bevægelse med et løft af servicerammen på 3,2 mia. kr. Fremskrivningen af bloktilskuddet er både velstands- og demografisk reguleret, hvilket er en forbedring sammenlignet med før 2024, hvor tallene kun blev demografisk reguleret i forhold til børn og ældre. Det er penge, der falder på et tørt sted oven på mange års besparelser, et voksende specialområde og store kommunale forskelle på skoleområdet.

Op mod vedtagelsen af kommunernes budgetter har foreningen sat fokus på kommunernes økonomi. Foreningen har gennem to spørgeskemaundersøgelser indhentet viden fra alle kredse om budgetsituationen i kommunerne. Den første undersøgelse, som blev gennemført i september 2024, blev brugt til at lægge et pres på nationalt niveau, for at folkeskolen skulle prioriteres i de kommunale budgetter. Den anden undersøgelse indhentede viden om de vedtagne budgetter.

Kredsene har de seneste år spillet en uvurderlig rolle i at belyse skolernes økonomiske udfordringer og konsekvenserne heraf. De lokale eksempler, der har været delt i offentligheden, har gjort en stor forskel – eksempelvis skabte det for alvor opmærksomhed om folkeskolens økonomi, da lærerformænd, borgmestre og rådmænd i landets tre største byer i april 2024 gik sammen i et fælles indlæg i Politiken.

Samtidig er der dog fortsat store udfordringer flere steder i landet. Trods mange kommuners gode intentioner om investeringer i folkeskolen, ser vi desværre, at virkeligheden flere steder overhaler budgetterne indenom. Ikke mindst den negative spiral, hvor et voksende specialområde udhuler den almene folkeskoles økonomi, har store konsekvenser for skolerne lokalt.

Der ligger således fortsat et stort arbejde foran os i Danmarks Lærerforening, og vi vil fortsat have et fælles fokus på at løfte skolernes økonomi, både lokalt og centralt.

NYE INDSATSER FREM MOD KOMMUNALVALGET 2025

Kommunalvalget er måske det vigtigste valg for foreningen, ikke mindst når det kommer til mulighederne for at påvirke politikerne i retning af at investere i den lokale skole.

Derfor besluttede hovedstyrelsen i 2024 som et led i at nå den strategiske målsætning om investeringer i folkeskolen en indsats, der skal styrke

foreningens samlede arbejde frem mod kommunalvalget i november 2025.

Arbejdet har omfattet både kredse, kandidater og sekretariat, og målet har været at sætte folkeskolen på dagsordenen ved kommunalvalget, at styrke foreningens samlede interessevaretagelse og gøre os klogere på, hvordan vi i fremtiden kan arbejde med kommunalvalg og kandidater til kommunalbestyrelserne.

Der har været afholdt kurser i de forpligtende kredsamarbejder hen over 2024 og 2025, hvor kredsene har delt erfaringer og fået inspiration til det lokalpolitiske arbejde. Samtidig har der været udarbejdet materialepakker og lokale nøgletal med udgangspunkt under fire temaer:

1. Betydningen af den uddannede lærer
2. Folkeskolens økonomi
3. Inklusion i folkeskolen
4. Et stærkt velfærdssamfund

Disse temaer, der blev valgt på kredsformandsmødet i august 2024, har også dannet ramme for foreningens centrale pressearbejde frem mod kommunalvalget. Der er blandt andet lavet undersøgelser med kommunale tal om folkeskolens økonomi, om inklusion og lærermangel, ligesom der er indsamlet relevante tal om den brede, kommunale velfærd.

I forbindelse med kommunalvalget har Danmarks Lærerforening ud over ovennævnte indsatser iværksat et nyt netværk for foreningens tillidsvalgte kandidater til kommunalvalget.

Netværket mødtes første gang i juni og omfatter både tillidsrepræsentanter, kredsstyrelsesmedlemmer, kredsformænd og -næstformænd, og gruppen har en bred geografisk og partipolitisk spredning. Fællesnævneren er, at alle medlemmer af netværket er tillidsvalgte i Danmarks Lærerforening.

Formålet med netværket er at understøtte de tillidsvalgte kandidater ved at give rum til sparring, erfaringsudveksling og inspiration. Samtidig er formålet at få inspiration til foreningens arbejde med lokalpolitisk interessevaretagelse og samarbejdet med kandidater til kommunalbestyrelserne.

Foreningen vil arbejde videre med kandidatnetværket frem mod valget til november '25, hvorefter det besluttet, hvordan vi arbejder med at understøtte de medlemmer, der er valgt ind i byrådene.

SKOLEØKONOMI I ET INTERNATIONALT PERSPEKTIV

Finansieringen af skole og uddannelse har ikke kun fyldt herhjemme. De tendenser, vi oplever, deler vi med vores kollegaer rundt om i verden.

På FN's Internationale Dag for Uddannelse, 24. januar 2025, offentliggjorde Nordiske Lærerorganisationers Samråd en rapport om finansiering af uddannelse i de nordiske lande. Danmarks Lærereforening har bidraget til rapporten og anvendt den på møder med Europa-Kommissionen og UNESCO for at sætte fokus på udfordringerne omkring finansiering af folkeskolen i Danmark. Rapporten blev også overrakt af formændene for de nordiske lærerforeninger, herunder Gordon Ørskov Madsen, til de nordiske landes undervisningsministre på et nordisk møde under OECD's International Summit on the Teaching Profession i Reykjavík i marts 2025.

Verdensmål 4 om 'kvalitetsuddannelse for alle' er et væsentligt udgangspunkt for international uddannelsespolitik. Mangel på uddannede lærere, digitalisering og landes underfinansiering af uddannelse er alle katalysatorer for en øget grad af kommercialisering, der udfordrer forudsætningerne for at skabe kvalitetsuddannelse for alle i hele verden. Lærernes verdensorganisation, Education International har fokus på at bekæmpe kommercialisering og fremme investeringer i offentlig uddannelse i deres globale kampagne 'Go Public! Fund education'. Kampagnerne omfatter blandt andet konkrete indsatser, forskning og politisk interessevaretagelse, der har ført til øget fokus på investeringer i uddannelse i flere lande. Danmarks Lærereforening støtter op om Education International's arbejde og understøtter det blandt andet gennem foreningens solidaritetsprojekter. Mere specifikt har foreningen støttet kampagneaktiviteter organiseret af lærerforeningen i Mongoliet, som har ført til lønstigninger for lærerne på op mod 50 procent.

MÅLSÆTNING 2:

Alle læreransatte i folkeskolen skal have en læreruddannelse og være fagligt opdaterede til gavn for lærerprofessionen, eleverne og samfundet.

BETYDNINGEN AF DEN UDDANNEDE LÆRER

Den uddannede lærer er afgørende for elevernes udvikling og udbytte af undervisningen. Det ved vi blandt andet fra Det Økonomiske Råds sær-rapport om lærerbidraget i folkeskolen fra 2023.

Alligevel er andelen af undervisere uden læreruddannelse stigende. Hver femte underviser i folkeskolen er i dag ikke læreruddannet. Vikartallet er fordoblet på 10 år, og antallet af pædagoger i skolen er steget markant, mens antallet af lærerstillinger er faldet med mere end 10.000 stillinger siden 2009.

I sommeren 2024 igangsatte foreningen et analysearbejde med kortlægge manglen på uddannede lærere i dag og i fremtiden. Foreningen indgik et samarbejde med AE, og i 2025 lå analysen klar. Analysen indeholder også en kortlægning af arbejdsmarkedet for læreruddannede og giver ny viden om, hvem der forlader folkeskolen til fordel for det øvrige arbejdsmarked.

Analysen viser en række bekymrende kendsgerninger:

- Hver femte underviser i folkeskolen har ikke en læreruddannelse.
- Skal alle fuldtidsstillinger i folkeskolen besættes af læreruddannede, mangler der i dag 3.200 uddannede lærere – og tallet vil stige til 4.900 i 2035.
- De erfarne lærere vælger i stigende grad folkeskolen fra.

Analysens resultater vil blive offentliggjort i løbet af efteråret, og der indgår også tal på kommunalt niveau.

Udfordringerne favner bredt og omfatter alt fra rekruttering til læreruddannelser og folkeskole og fastholdelse af erfarne lærere til anerkendelse af den uddannede lærers betydning. Derfor er der de seneste to år iværksat en bred vifte af tiltag og indsatser, der skal hjælpe os med at nå vores mål.

DEN NYE LÆRERUDDANNELSE

I august 2023 begyndte første årgang af studerende på den nye læreruddannelse, som foreningen har spillet en central rolle i medudviklingen af.

Den nye læreruddannelse indeholder flere gode elementer, herunder en række ambitiøse forbedringer af de studerendes praktik. Der er nu prak-

tik på alle fire studieår, og praktikken er ikke længere et selvstændigt fag, men et integreret element i alle læreruddannelsens fag. Hermed får praktikskoler og kommuner i højere grad et ansvar som 'meduddannere' af de lærerstuderende, hvor der er nye krav til samarbejdet mellem kommuner, praktikskoler, praktiklærere og læreruddannelse, både på nationalt og lokalt niveau.

Desuden blev der ved OK24 indgået en ny praktikaftale om vilkår for lærere, der varetager opgaver i forbindelse med lærerstuderendes praktik, der understøtter formålet med praktiken i læreruddannelsen.

På den nye læreruddannelse er de tidligere tre praktikprøver erstattet af to nye prøver – førsteårsprøven, som er en intern prøve, og en større professionsprøve på 4. år, der har fokus på de studerendes lærerprofessionelle niveau og praktiske undervisningskompetence. I begge prøver deltager praktiklæreren som medeksaminator. Foreningen har bidraget til de nye prøvebeskrivelser og har blandt andet haft fokus på tydelige beskrivelser af praktiklærers rolle i prøverne, ikke mindst i den nye professionsprøve, der skal afholdes første gang i 2026.

Den statslige og kommunale finansiering af praktikken er et centralt fokusområde for foreningen. Formanden har gentagne gange påpeget det finansieringsmæssige hængeparti, der stadig udestår i forhold til det udvidede omfang af praktik i læreruddannelsen. Desuden udestår der finansiering af midler til uddannelse af flere praktikvejledere på skolerne, som vi ved er afgørende for kvaliteten af praktikken og de lærerstuderendes tilbøjelighed til at vælge job i folkeskolen.

Foreningen følger implementeringen af den nye læreruddannelse tæt i en række forskellige samarbejdsfora, herunder Forum for Læreruddannelse, Partnerskabet om Læreruddannelse og foreningens eget uddannelsespolitiske forum, UDPOLFO.

FÆLLES VIDEN OM INTEGRERET PRAKTIK I DEN NYE LÆRERUDDANNELSE

Praktikken på den nye læreruddannelse er en fælles opmærksomhed i foreningen og i kommunerne. KL og DLF/Lærernes Centralorganisation blev derfor ved OK24 enige om, at det er vigtigt at følge erfaringerne med den nye læreruddannelse fra begyndelsen af.

Parterne aftalte et fælles projekt, et såkaldt AUA-projekt, med det formål at indhente fælles viden dels om erfaringerne med den integrerede praktiks organisering og tilrettelæggelse, og dels om praktiklærernes kompetencer.

AUA-projektet forventes afsluttet i slutningen af 2025, hvorefter parterne i fællesskab vil formidle gode eksempler på tilrettelæggelse og organisering af den integrerede praktik i den nye læreruddannelse til læreruddannelsens interessenter.

Parterne har også aftalt at formidle den fælles viden ved at afholde dialogmøder for derigennem at bidrage til den bedst mulige læreruddannelse i hele landet.

REFORM AF PROFESSIONS- UDDANNELSERNE

I marts 2025 blev der efter længere forhandlinger indgået en politisk aftale om en omfattende reform af professionsuddannelserne. For at give den nye læreruddannelse fra 2023 luft under vingerne blev læreruddannelsen undtaget fra flere af reformens tiltag, herunder afkortningen af uddannelserne med 15 ECTS-point. Foreningen har arbejdet aktivt for, at læreruddannelsen ikke blev omfattet af afkortningen.

Samtidig undtages læreruddannelsen dog også fra en række kvalitetsfremmende tiltag i uddannelserne, herunder et forslag om at kommunerne forpligtes til at sørge for uddannede praktikvejledere på praktikstederne.

Blandt de positive elementer i aftalen er en række tiltag, der på sigt skal fjerne brugerbetalingen på meritlæreruddannelsen og gøre det mere attraktivt at skifte spor og tage en læreruddannelse senere i livet. Samtidig skal der med reformen udvikles nye professionsmaster-uddannelser til blandt andre lærerne, hvilket giver styrkede muligheder for videreuddannelse på kandidatniveau.

Foreningen er involveret i udviklingsarbejdet omkring de nye uddannelser, hvor en af de første bliver en psykologfaglig overbygningsuddannelse målrettet lærere og pædagoger.

REKRUTTERINGSKAMPAGNEN 'BLIV LÆRER'

Danmarks Lærerforening lancerede i samarbejde med Lærerstuderendes Landskreds i begyndelsen af 2025 kampagnen 'Bliv lærer'.

Kampagnen var en rekrutteringsindsats, hvis langsigtede formål var at få flere unge til at søge ind på læreruddannelsen.

'Bliv lærer'-kampagnens indhold bestod af en række korte film og grafikker til sociale medier. Kampagnen havde et humoristisk afsæt, der gør det tydeligt, hvor central den viden, vi tilegner os i folkeskolen, er for vores oplevelse af verden.

Målgruppen for kampagnen var primært de 18-29-årige, der står over for at skulle vælge uddannelse. Kampagnen kørte i to runder frem mod ansøgningsfristen til først kvote 2 og efterfølgende kvote 1 og blev eksponeret mere end 5 millioner gange i perioden, hvilket er flot, ikke mindst fordi målgruppen kan være svær at nå ud til.

LÆRERMANGEL - EN GLOBAL UDFORDRING

Manglen på uddannede lærere er ikke alene et problem inden for landets grænser – både i EU og andre steder i verden er lærerprofessionen under pres.

Danmarks Lærerforening har gennem de seneste to år arbejdet for, at FN's anbefalinger om lærermangel bliver en del af regeringens position i relation til relevante EU-initiativer. Det er blandt andet sket gennem Danske Lærerorganisationer International's, DLI's, høringssvar til Børne- og Undervisningsministeriet.

Danmarks Lærerforening følger og støtter op om Education Internationals og European Trade Union Committee for Educations arbejde for at få politik om lærermangel højt på dagsordenen i europæiske og globale politiske institutioner. Danmarks Lærerforening har også bidraget til Nordiske Lærerorganisationers Samråds rapport om lærermangel i de nordiske lande. Rapporten har Danmarks Lærerforening også har anvendt i møder med Europa-Kommissionen og UNESCO.

Mangel på uddannede lærere er en global udfordring, som blandt andet har ført til at arbejdsgivere i rigere lande har tiltrukket lærere fra fattigere lande, hvilket har forværret situationen i de fattigere lande. Education International kampe 'Go Public! Fund education' til fremme for investeringer i offentlig uddannelse forsøger at adressere denne globale udfordring, som forudsætning for at nå Verdensmål 4 om 'kvalitetsuddannelse for alle'. Danmarks Lærerforening bidrager til denne indsats ved at støtte afrikanske lærerforeningers kamp for at skabe forudsætningerne, der sikrer ansættelse og fastholdelse.

delse af nyuddannede lærere. I Kenya har dette ført til bedre løn og ansættelsesforhold for lærerne, og i Zanzibar er der bygget flere klasseværelser, hvilket har sænket klassekvotienten og dermed forbedret lærernes arbejdsforhold.

DLF SOM EFTERUDDANNELSES- UDBYDER

Foreningen igangsatte i 2020 et udviklingsarbejde med udbud af fondsfinansierede fagkurser til lærere inden for en række af skolens fag. Formålet har været at styrke udbuddet af fagfaglige kursustilbud rundt i hele landet på attraktive vilkår målrettet den enkelte lærers behov.

1650 lærere og børnehaveklasseledere var i løbet af skoleårene 22/23 og 23/24 på et af i alt 30 fagkurser i musik, billedkunst, madkundskab, samfundsfag og kristendom, samt et særligt kursus målrettet børnehaveklasseledere. I 2024/25 blev der afholdt i alt 15 trinopdelte fagkurser for lærere i Dansk for knap 1000 danskere rundt om i landet.

Fagkurserne er udviklet og udbudt i partnerskab med professionshøjskolerne, CFU'erne og de respektive faglige foreninger. Erfaringerne fra de gennemførte kurser har været meget positive med høj belægningsgrad og stor tilfredshed. De deltagende lærere har været både begejstrede og taknemmelige for, at DLF tilbyder et fagfagligt kursus målrettet den enkelte lærers undervisningsfag og faglighed – noget flere medlemmer har givet udtryk for, at de ikke har fået i årevis.

DE TRE KOMPETENCEFONDE

Efter forhandlingerne ved OK24, hvor det blev aftalt, at LC per 1. april 2025 indtrådte i både Den Kommunale Kompetencefond og Den Regionale Kompetencefond, er der nu adgang til at søge kompetencemidler for foreningens medlemmer på alle 3 offentlige arbejdsgiverområder, idet LC allerede var tilknyttet Den Statslige Kompetencefond.

Kompetencefondene er et supplement til de kompetenceudviklingsaktiviteter, der i øvrigt foregår på områderne.

På det kommunale område kan medlemmerne søge om støtte til kurser/moduler/uddannelser med fokus på undervisningsfag, didaktiske eller vejledningsfaglige områder. Kurserne kan have

en varighed på op til 6 dage og skal udbydes af anerkendte udbydere.

I forarbejdet frem mod Den Kommunale Kompetencefonds åbning på LC's område har foreningen sammen med KL indgået i et samarbejde med professionshøjskolerne og CFU'erne med henblik på at understøtte, at der ved fondsåbningen var et tilstrækkeligt bredt og kvalificeret udbud af kurser til foreningens medlemmer. I dette arbejde er der trukket på de positive erfaringer fra foreningens fagkurser.

Kompetencefonden er kommet godt fra start, og interessen vidner om, at der har været en reel efterspørgsel hos vores medlemmer om ny faglig inspiration.

Vi oplever dog også, at der er en del medlemmer, der endnu ikke har kendskab til de muligheder, fonden giver, og at der er nogle medlemsgrupper, herunder de PPR-ansatte og voksenspecialunderviserne, der her i første omgang har haft sværere ved at finde relevante kurser. Her har vi fortsat et arbejde med at udbrede kendskabet til fonden og at sikre, at der kan blive opbygget et bredt og relevant udvalg af kurser.

MÅLSÆTNING 3:

Undervisningen i folkeskolen skal danne og uddanne eleverne til livsduelige mennesker og aktive medborgere i et demokratisk samfund.

FOLKESKOLEN, FAGENE OG FORMÅLET

Folkeskolen er vores vigtigste, samfundsberende institution, og i en situation, hvor krig, klimaforandringer og kriser rykker tættere på, er folkeskolens formål blot endnu mere vigtigt.

I folkeskolens formålsparagraf fremgår det blandt andet, at skolen skal give eleverne lyst til at lære, gøre dem fortrolige med dansk kultur og historie og give dem forståelse for andre lande og kulturer. Folkeskolen skal forberede eleverne til demokratisk deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi, får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Foreningens målsætning om at folkeskolen, gennem undervisningen i fagene, skal danne og uddanne eleverne til livsduelige mennesker og aktive, demokratiske medborgere, har således været afgørende for foreningens arbejde de seneste år.

Det har været to år, der har budt på en række større, politiske aftaler med betydning for folkeskolen. Og foreningens arbejde har været at søge indflydelsen og derigennem skabe forbedringer for medlemmernes muligheder for at sætte deres faglighed i spil.

FRISÆTTELSEN AF FOLKESKOLEN

Regeringen vedtog i 2020 at indgå velfærdsaftaler med henblik på at sætte medarbejdere, ledere og borgere mest mulig fri af statslig og kommunal regulering. På folkeskoleområdet blev der indgået aftaler med Holbæk og Esbjerg Kommune. Foreningen og de to kredse har løbende gennem hele perioden afholdt gensidige orienteringsmøder. Det har haft stor betydning for foreningens arbejde med frisættelse at kunne inddrage erfaringerne fra Esbjerg og Holbæk.

I 2022 lagde statsminister Mette Frederiksen op til, at forsøgene med frisættelsen skulle udvides til alle landets kommuner.

I regi af Sammen om Skolen blev derfor i igangsæt et arbejde med at udarbejde fælles principper og hegnspæle vedrørende frisættelse af skoleområdet. Og flere af disse principper har man kunnet se afspejlet i "Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse", der kom i foråret 2024.

Et af initiativerne i aftalen var, at regeringen skulle igangsætte en frihedskampagne i samarbejde med skolens parter. Udover at bidrage til kendskab af de nye frihedsgrader, så skulle kampagnen også gøre opmærksom på de eksisterende frihedsgrader, som der allerede var i folkeskoleloven. I stedet for en kampagne blev initiativet udmøntet i et fælles brev fra undervisningsministeren og parterne i Sammen om skolen til alle elevråd, lærere, pædagoger, skoleledere, skolebestyrelser, skolechefer, borgmestre og udvalg med ansvar for folkeskolen. Brevet gjorde opmærksom på, at øget frisættelse og fleksibilitet handler om andet og mere end bare at lempe regler. Det handler også om, hvordan man lokalt arbejder med at omsætte reglerne til praksis, og hvordan man lokalt har valgt at styre og lede folkeskolen. Flexibiliteten skal slå rod i hele styringskæden - fra Christiansborg til kommunalbestyrelserne og videre til skolerne og ud i klasseværelset. Parterne har desuden udarbejdet fælles nationale anbefalinger til, hvordan det lokale samarbejde om frisættelsen af folkeskolen kan styrkes.

SAMARBEJDET I SAMMEN OM SKOLEN

Med Sammen om Skolen har Danmarks Lærereforening bidraget til at skabe et velforankret nationalt samarbejde. Sammen om Skolen bidrager til, at skoleudvikling sker i et forpligtende samarbejde præget af tillid på alle niveauer og mellem alle aktører om folkeskolen; lærere, pædagoger, elever, skoleledere, forældre kommuner og politikere. Nationalt og lokalt. Et samarbejde, der med den øgede frisættelse af folkeskolen er blevet vigtigere end nogensinde.

Siden beretningen i 2023 har der på nationalt niveau i Sammen om Skolen været drøftet en række tematikker: Folkeskolens kvalitetsprogram, praksisfaglighed, inklusion, frisættelse og de kommende fagplaner.

I forlængelse af Folkeskolens Kvalitetsprogram, der blev vedtaget i 2024, er skoleudvikling i langt højere grad blevet et lokalt anliggende, som skal ske i et samarbejde mellem parterne lokalt. Der er lovgivning, der skal overholdes, men der er også kommet frihedsgrader i lovgivningen på flere områder, som forudsætter dialog, tillid og samarbejde om lokale løsninger mellem parterne. I den forbindelse ønsker foreningen sammen med de øvrige parter i Sammen om Skolen at styrke fokus på det lokale samarbejde om folkeskolen lokalt og styrke koblingen mellem de drøftelser der sker i Sammen om Skolen på nationalt- og lokalt niveau.

FOLKESKOLENS KVALITETSPROGRAM – FRIHED OG FORDYBELSE

I marts 2024 vedtog forligskredsen den politiske aftale Folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse, som indeholder 33 initiativer. Aftalen rummer blandt andet fagfornyelsen, oprettelse af skolens timebank, afskaffelse af kravet om 45 minutters bevægelse, flere valgfagstimer i udskolingen, indførelse af juniormesterlære samt en mindre reduktion i antallet af prøver.

Regeringens første udspil blev præsenteret i oktober 2023, og forinden var der en bred dialog i regi af Sammen om Skolen om fagfornyelse, frisættelse, praksisnær undervisning og inklusion. Foreningen har i dette samarbejde bidraget med input til både udfordringer og løsningsforslag.

Foreningens modtagelse af den politiske aftale var både positiv og kritisk. På den ene side indeholder aftalen vigtige landvindinger, ikke mindst fagfornyelsen, som markerer et endeligt opgør med central målstyring og er et klart skridt mod at styrke lærernes professionelle råderum. Aftalen afspejler en voksende erkendelse af, at detailstyring ikke er en hensigtsmæssig styringsmodel for folkeskolen, og reformelementer fra 2013 som understøttende undervisning, lektiehjælp og det obligatoriske bevægelseskrav er fjernet – elementer, der i ti år har præget undervisningens organisering. Med aftalen følger også en øget lokal frihed og ansvar.

Aftalen adresserer dog ikke alle udfordringer. Der lægges ikke op til øgede investeringer i folkeskolen, og inklusionsudfordringerne forbliver uforløste. Foreningen rejste disse kritikpunkter både i forbindelse med regeringsudspillet og efter aftalens vedtagelse. Et de centrale kritikpunkter er, at finansieringen af flere initiativer sker gennem konvertering af midler fra understøttende undervisning – midler, som allerede i stort omfang er anvendt lokalt. Foreningen har også udtrykt bekymring over indførelsen af juniormesterlære og de potentielle konsekvenser for enhedsskolen.

I juni 2024 indsendte foreningen et omfattende høringssvar til udkastet til en ny folkeskolelov med afsæt i kvalitetsprogrammet. Her lykkedes det blandt andet at få indskrevet uddannelseskravet i forbindelse med initiativet Styrket indsats i dansk og matematik. Den nye folkeskolelov blev vedtaget i december 2024.

For at understøtte kredsens arbejde med den nye lovgivning har foreningen i vinteren 2024 afholdt regionale møder og udarbejdet støtte- og informationsmateriale til kredse og tillidsrepræsentanter. Materialet er gjort tilgængeligt via DLF InSite og omfatter bl.a. præsentationer og opmærksomhedspunkter i relation til lovændringerne.

EN VOKSENDE INKLUSIONSOPGAVE

Et tema, der fortsat har været fremtrædende i foreningens arbejde, er inklusion i folkeskolen og det stigende antal elever med særlige behov. Det er en udfordring med vidtrækkende konsekvenser, der både er strukturelle og økonomiske, faglige og menneskelige.

Derfor har vi, sammen med de andre parter i Sammen om Skolen, arbejdet for, at ministeren ville tage livtag med denne udfordring. Det store initiativ udeblev desværre i regeringens kvalitetsprogram for folkeskolen – til gengæld blev vi og de andre parter lovet en såkaldt 'anden halvleg', hvor udfordringerne bliver taget særskilt op.

I Sammen om Skolen har det betydet, at der gennem godt et år er blevet arbejdet på at lave 9 fælles "sigtelinjer for en folkeskole, der kan mere for flere". Vi spillede fra begyndelsen ind med dialogmaterialet 'Samarbejde om inklusion', som vi har lavet i fællesskab med Skolelederforeningen, og som har til formål at understøtte det lokale arbejde på inklusionsområdet.

Vi har arbejdet for at lave et materiale, der har alle logoer på sig – både parternes, forligskredsens og ministerens, og som kan være med til at understøtte det lokale samarbejde om inklusion.

Særligt bemærkelsesværdigt ved de 9 sigtelinjer er, at vi er kommet igennem med, at det kræver investeringer, hvis man vil skabe en folkeskole, der kan mere for flere elever – og at det i den proces er vigtigt, at det sker med stor inddragelse af lærernes erfaringer, og at det er en proces, der kræver god tid.

FAGFORNYELSEN

Fagfornyelsen indebærer, at folkeskolens læreplaner skal erstattes af mere enkle fagplaner for hvert af folkeskolens fag. Læreplaner er som bekendt de nedskrevne samfundsforventninger til, hvad eleverne skal lære i folkeskolen. De sætter retning for udviklingen af undervisningsmidler, faglige kurser, test og prøver mv. Lærepla-

nerne har med andre ord indgribende betydning i lærernes arbejde. Derfor skal de give mening for professionen.

Initiativet er et resultat af, at foreningen sammen med skolens øvrige parter over længere tid har peget på behovet for at udvikle nye læreplaner, der har bredere opbakning og ejerskab blandt lærerne end de nuværende Fælles Mål. De var skrevet uden væsentlig inddragelse af lærerne, og de er for abstrakte, for omfattende og for uoverskuelige.

En ekspertgruppe for fagfornyelsen afleverede deres anbefalinger til folkeskolens forligskreds kort før jul 2024. Der er mange gode takter i anbefalingerne, hvor nogle af hovedlinjerne er, at:

- De kommende fagplaner skal være indbydende og lette at bruge for lærerne
- Fagplanerne skal skabe en tæt kobling til folkeskolens formål bl.a. gennem fokus på elevernes engagement, myndighed og kundskaber.
- Fagplanerne skal sætte fokus på faglig fordybelse, elevernes medbestemmelse og fællesskaber
- Fagplanerne skal lægge op til, at eleverne i højere grad skal arbejde praktisk orienteret og virkelighedsnært.
- Der skal være bedre sammenhæng mellem indholdet i folkeskolens fagplaner og folkeskolens test og prøver

Folkeskolens forligskreds har tiltrådt ekspertgruppens anbefalinger februar 2025 med nogle få bemærkninger, bl.a. at fagplanerne ikke må overstige 7-10 normalsider - danskfaget dog op til 12 normalsider. Fra foreningens side har vi haft en kritisk opmærksomhed på omfanget, og forligskredsens præcisering er derfor positiv.

Foreningen har med hjælp fra kredsene bidraget til udpegning af lærermedlemmer til fagudvalgene for de enkelte fag og har også udpeget to lærere til den rådgivningsgruppe, der skal sikre, at intentioner og pejlemærker for fagfornyelsen omsættes i fagplanerne.

Råudkast til fagplanerne skal nu og kvalificeres gennem et statsligt udviklingsprogram, der forløber over de kommende to skoleår, inden fagplanerne skal være gældende fra 2027/28.

Der var afsat driftsmidler til, at omkring 100 skoler kunne være med. Skolerne var i første omgang lidt sene om at komme i gang med at ansøge om at deltage i udviklingsprogrammet. Derfor gjorde foreningen sammen med de andre

parter i Sammen om Skolen en ekstra indsats for at gøre opmærksom på muligheden, og det er endt med, at 143 skoler er kommet med i udviklingsprogrammet.

Det er virkelig positivt, at skolerne viser interesse og griber muligheden for at få indflydelse på noget, der sætter retning for skolen og fagene fremover.

Den store interesse sender et godt signal. Foreningen har længe fastholdt, at lærerne skal inddrages i beslutninger om skolen. Det er derfor af stor betydning, at skolerne melder sig klar, når der er en mulighed for at få indflydelse.

Men nye fagplaner gør det ikke i sig selv. Politisk har der ikke været vilje til at finde finansiering, der kan støtte den nødvendige tid og ressourcer til det udviklingsarbejde, der skal virkeliggøre intentionerne. Den pædagogiske samtale skal revitaliseres. Og vi skal bl.a. have kigget på, hvordan skoledagen organiseres, så den bedst understøtter den skole og undervisning, vi gerne vil have. Foreningen har derfor sammen med KL og Skolelederforeningen afsøgt mulighederne for fondsfinansiering til et mere omfattende, ambitiøst og langvarigt udviklingsprogram, der skulle bidrage til at realisere ambitionerne med fagfornyelsen og skabe ejerskab til de nye fagplaner hos lærerne.

FOLKESKOLENS PRØVER - EN POLITIK FOR FREMTIDEN

Med fagfornyelsen har foreningen været med til at bane vejen for en mere formålsstyret, engagerende og virkelighedsnær undervisning i folkeskolen. For at realisere fagfornyelsens ambitioner har foreningen også peget på behovet for at justere folkeskolens prøver, da de i dag i høj grad styrer undervisningens indhold og rammer - ofte på bekostning af lærernes muligheder for at tilrettelægge motiverende og meningsfuld undervisning.

Formålet med folkeskolens prøver er uklart, og der er derfor mange holdninger til dem. For nogle handler prøverne om adgang til ungdomsuddannelserne, for andre om at måle skolers kvalitet. Andre igen ser prøverne som et greb til at motivere eleverne fagligt eller som en mulighed for at blive bedømt af en ekstern censor. Det er u hensigtsmæssigt, at formålet ikke er tydeligt, da en prøve ikke kan tilgodeses alt.

De nuværende afgangsprøver har derudover en række u hensigtsmæssige konsekvenser, da de skaber ubalancer i hele skoleforløbet, da blandt

andet ressourcer, uddannede lærere og faglokalder i høj grad prioriteres til udskolingen. Prøverne bliver styrende helt ind i indholdet af de enkelte fag, og samtidig forrykkes balancen mellem fagene, da fag med prøver prioriteres over fag uden prøver.

Når prøvernes indhold og form bliver for styrende for undervisningen, risikerer vi at miste blikket for folkeskolens dannelsesopgave og bredere formål, og undervisningen bliver fattigere.

Derfor er det positivt, at ministeren og forligskredsen har lyttet og taget de første skridt mod en justering. I forbindelse med kvalitetsprogrammet er antallet af prøver blevet reduceret med to, og en ekspertgruppe er nedsat for at komme med anbefalinger til, hvordan prøvetrykket kan lettes og prøveformerne ændres. Det er et vigtigt og nødvendigt skridt i den rigtige retning.

For at kunne bidrage kvalificeret til det videre arbejde har foreningen vedtaget en politik for folkeskolens prøver. Politikken sætter en visionær retning for, hvordan folkeskolen skal afsluttes: Alle elever skal opleve en meningsfuld afslutning på deres skolegang – en markering af deres indsats og udvikling. De skal vurderes på deres faglige niveau på baggrund af et fælles nationalt vurderingsgrundlag, som sikrer retfærdighed og gennemsigtighed for både elever og forældre.

Den endelige faglige vurdering skal tilrettelægges, så den understøtter fordybelse, virkelyst og oplevelse i undervisningen. Det skal være fagenes formål – og ikke afgangsprøverne – der styrer indhold og tilrettelæggelse af undervisningen. Samtidig skal vurderingsformen sikre, at alle elever stilles lige – uanset social baggrund.

Foreningen vil derfor arbejde for markante ændringer i det nuværende prøvelandskab i folkeskolen. Vi følger arbejdet i ekspertgruppen tæt og deltager i referencegruppen. Ekspertgruppens anbefalinger forventes at blive afleveret i sommeren 2026.

NATIONALE FÆRDIGHEDSTEST OG EVALUERING

En væsentlig del af foreningens arbejde med strategiske mål er at arbejde for 'Udvikling og styrkelse af en meningsfuld evalueringspraksis med fokus på elevernes alsidige udvikling som erstatning for den nuværende testkultur i folkeskolen, herunder de nationale test'.

Som led i det arbejde udarbejdede foreningen i december 2024 argumentationskataloget 'En meningsfuld evalueringspraksis i folkeskolen', som har til formål at opnå et fælles politisk sprog om evalueringspraksis i folkeskolen, herunder de kommende nationale færdighedstest.

Der er derudover udarbejdet et materiale til brug i de lokale kredse mellem kreds og tillidsrepræsentanter, som blev præsenteret på den pædagogiske møderække i maj 2025. Formålet med materialet er at give inspiration til en drøftelse af egen evalueringspraksis.

Det har været vigtigt at nå ud til medlemmerne og give dem viden og inspiration om en stærk evalueringspraksis, herunder brugen af obligatoriske færdighedstest. Derfor har der i dette års seks medlemskonferencer om arbejdspladsfællesskaber og samarbejdskultur været workshops og oplæg om arbejdet med formativ evaluering.

De kommende nationale færdighedstest er under udvikling og skal tages i brug i skoleåret 2026/27. Foreningen er med i en følgegruppe, der følger udarbejdelsen af de nye test tæt. Det er afgørende, at de kommende nationale færdighedstest bliver pædagogisk anvendelige. Foreningen har haft kontakt med lærere, vejledere og relevante faglige foreninger for at kortlægge udfordringer og muligheder i test samt drøfte pædagogisk anvendelighed.

EN NY JUNIORMESTERLÆRE

Som led i aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram indgår en række initiativer, der skal gøre undervisningen i udskolingen mere praktisk orienteret. Især juniormesterlæren har tiltrukket sig stor opmærksomhed. Juniormesterlære træder i kraft i skoleåret 25/26 på linje med mange af de øvrige initiativer.

Den politiske intention med juniormesterlæren er at sikre mere varierede undervisningsforløb til elever, som gerne vil afslutte folkeskolen med et mere praktisk sigte. Elever i juniormesterlære skal som udgangspunkt indgå i de almindelige klasser, men kan også samles i særlige klasser og på særlige folkeskoler af hensyn til elevtal og geografi. Praktik i en virksomhed eller praktisk undervisning på fx en ungdomsskole eller erhvervsskole kan indgå i op til to femtedele af undervisningstiden.

I forbindelse med høring over lov og bekendtgørelse har foreningen bl.a. peget på, at juniormesterlære ikke bør blive et nyt segregeret tilbud. Ressourcer fra ordningen bør gå til at inkludere

juniorsemesterlærelever i deres klasse i den almene undervisning, hvis det er muligt. Alternativt bør der være opmærksomhed på, at eleverne skal have mulighed for at vende tilbage til deres stamklasse.

Det er foreningens holdning, at virksomhedspraktik bør være førstevalget ift. forløb på fx ungdomsskole eller erhvervsskole. Samtidig kræver juniorsemesterlæreordningen mere vejledning fra vejlederne i den kommunale ungeindsats, da eleven selv skal træffe beslutningen.

EPX OG NEDLÆGGELSE AF DEN KOMMUNALE 10. KLASSE

Den politiske aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (EPX) blev indgået i februar 2025 i et relativt snævert forlig mellem regeringen, SF og Dansk Folkeparti.

Aftalen flytter rundt på det danske uddannelseslandskab i et omfang, som ikke er set i mange år. 10. klasse, HF, EUX og grundforløb 1 på erhvervsuddannelserne nedlægges, og HTX omlægges. Aftalen indebærer, at regeringen opsiges gymnasieforliget og forliget om 10. klasse. Som led i aftalen skal der indgås et nyt gymnasieforlig.

Siden 2023 har der verseret rygter om udspillet, hvor foreningen gennemgående har kritiseret, at en nedlæggelse af folkeskolens 10. klasse indgik i de politiske overvejelser. Sammen med en række interessenter omkring 10. klasse har foreningen arbejdet for, at afskaffelsen af 10. klasse blev taget af bordet. Trods intens dialog med de involverede politikere og gentagen markering af synspunkter og argumenter i medierne er det desværre ikke lykkedes at videreføre folkeskolens 10. klasse.

Foreningens lærere i folkeskolens 10. klasse er nævnt som nogle af dem, der skal undervise på EPX. Her vil vi søge indflydelse på beskrivelserne af underviser- og lederkompetencer i EPX-lovgivningen, og der venter en dialog med andre fagforbund på undervisningsområdet omkring lærernes organisering.

Aftalen træder først i kraft fra 2030, og et folketingsvalg kan få betydning for aftalens indhold og ordlyd. Det skyldes, at der indgår opsigelse af forlig i aftalen, hvorfor den først kan træde i kraft efter et kommende folketingsvalg.

SKÆRMENE I SKOLEN - TEKNOLOGI-FORSTÅELSE OG DIGITALISERING

Som borger i dagens og fremtidens Danmark er digitalisering i alle aspekter en stor del af livet. AI, algoritmer, robotter, dataetik og meget andet er noget, man er nødt til at forholde sig til. Både muligheder og faldgruber er der nok af.

Som led i aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram blev det besluttet, at teknologiforståelse indføres som nyt fag i folkeskolen. Det har vi været store fortalere for – sammen med de andre aktører i Den Nationale Alliance for Digital Teknologiforståelse, hvor foreningen sidder i styregruppen.

I december 2024 afholdt foreningen en medlemskonference sammen med GL om Kvalitet i undervisningen med digitalisering og kunstig intelligens. Konferencen var gratis for medlemmer af DLF og GL og der var stor interesse for deltagelse.

Samtidig har foreningen etableret et virtuelt digitaliseringsnetværk for kredsrepræsentanter. Netværket mødes to gange årligt og har blandt andet beskæftiget sig med kunstig intelligens i det fagpolitiske arbejde.

I takt med en øget digitalisering af samfundet, ændres præmisserne også for deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et demokratisk samfund. Folkeskolen skal bibringe alle elever de fornødne kompetencer og øge deres deltagelsesmuligheder i relation til digitaliseringens betydning for individ og samfund. Men teknologiforståelse bør være en rettighed for alle elever. Derfor er det ikke tilstrækkeligt, at der blot bliver tale om at indføre et valgfag og integrere nogle elementer af fagligheden i dansk, matematik og natur/teknologi. Som valgfag er der risiko for, at faget i høj grad vil blive valgt af elever, der allerede har kendskab til teknologi via fritidsinteresser eller familie. Den skævhed skal vi undgå. Derfor ser vi indførelsen af et valgfag som et stort første skridt.

Samtidig er der et omfattende behov for kompetenceudvikling. Der var afsat knap 200 mio. kr. til at styrke lærernes undervisningskompetencer i teknologiforståelse. Men pengene er røget ind i timebanken, hvor de skal finansiere alle mulige andre tiltag. Det, at der politisk ikke er taget ansvar for at sikre de nødvendige ressourcer til kompetenceudviklingen, er et stort problem.

ansvar for at sikre de nødvendige ressourcer til kompetenceudviklingen, er et stort problem.

INTERNATIONAL INTERESSE- VARETAGELSE OM TEKNOLOGI

Danmarks Lærerforening har gennem Danske Lærerorganisationer International monitoreret udviklingen af politikker og lovregulering vedrørende digitalisering og teknologi i undervisning og uddannelse og bidraget til Danske Lærerorganisationer Internationals høringssvar til børne- og undervisningsministeriets høringer om relevante EU-sager.

På den baggrund har Danmarks Lærerforening bidraget til den politiske interessevaretagelse som European Trade Union Committee for Education varetager på vegne af de europæiske lærerforeninger i de europæiske politiske institutioner. Gennem Trade Union Advisory Committee to the OECD, har Danmarks Lærerforening været i dialog med repræsentanter fra OECD om emnet.

KØNSBEVIDSTHED I UNDERVISNINGEN

I november 2021 bevilgede Villum-fonden Danmarks Lærerforening knap 2,4 millioner kroner til projektet 'Kønsopmærksomhed i folkeskolen'. Projektet blev afsluttet i december 2024.

Formålet med projektet var at bidrage til en større kønsbevidsthed, hvor skolens dannelses- og undervisningsopgaver skaber rum for, at forskellige drenge og forskellige piger på lige vilkår kan realisere deres personlige, faglige og sociale potentialer. Projektets sigte var at styrke en kønsbevidst tilgang til pædagogik og undervisning, så bevidsthed om tilgangen til køn professionaliseres og baseres på viden og forskning på området.

Projektet har bidraget til at skabe en forståelse for, hvad kønsbevidsthed er i en pædagogisk praksis, og hvordan lærere, studerende og andre, der arbejder i den pædagogiske verden, kan få øje på, hvornår og hvordan køn spiller en rolle i det pædagogiske og didaktiske arbejde.

Med projektet har foreningen etableret et netværk af engagerede lærerambassadører, som på baggrund af fælles ny viden og erfaringsudveksling har udviklet et dilemmakatalog med konkrete materialer, som er blevet formidlet bredt ud ved regionale møder og lokale workshops på skoler. Projektet er kommet ud til mindst 45

kommuner og til flere forskellige professioner indenfor skoleverdenen. Netværket har derudover bidraget til den offentlige debat om emnet og arrangerede blandt andet en debat om kønsbevidsthed i Lærernes Hus på Folkemødet, hvor mere end 150 mennesker deltog.

I august 2025 bevilgede Villumfonden 5.150.523 kr. til Danmarks Lærerforenings fortsatte arbejde med kønsbevidsthed i undervisningen. Projektet løber til udgangen af 2026 og indeholder forbedring og produktion af materialer, flere lærerambassadører og formidling ved konferencer og skoleworkshops.

BÆREDYGTIGHED OG GRØN OMSTILLING

Folkeskolen er en vigtig medspiller i kampen for et bæredygtigt samfund for fremtidige generationer, og foreningen arbejder for, at alle elever modtager undervisning, der fremmer deres handlekompetence, stillingtagen og viden om bæredygtighed.

Siden kongressen i 2020 vedtog, at Danmarks Lærerforening skal arbejde for at støtte op om indsatsen for at sikre bæredygtighed og grøn omstilling, har foreningen arbejdet videre med at udarbejde klimaregnskab centralt, samt at understøtte bæredygtighed i undervisningen og kredsens medlemsengagerende aktiviteter.

I DLF ønsker vi at bidrage til reduktion af samfundets CO2-udledning. Det gør vi bl.a. gennem vores investeringspolitik, ved krav til vores leverandører og gennem driften af Sinatur-hotelkæden, som er Danmarks nok mest bæredygtige hotelkæde. Foreningen ønsker også at se på vores på vores egen praksis og adfærd i DLF's sekretariat og ønsker at involvere hele organisationen og inspirere til handling. I 2023 udarbejdede sekretariatet sit første klimaregnskab efter den internationalt anerkendte GHG-protokol. Der udarbejdes ligeledes et klimaregnskab for 2024. Klimaregnskabet gør det muligt at arbejde mere systematisk med prioriteringer og dermed med mest effektiv reduktion af udledninger.

Foreningen har understøttet kredsens arbejde med medlemsengagerende aktiviteter med relation til grøn omstilling og bæredygtighed. Syv kredse har arbejdet med at involvere medlemmer for herigennem at skabe fokus og engagement for den grønne dagsorden. Der er i alt brugt 434.585 kr. på medlemsengagerende aktiviteter i 2023/24.

Samtidig er foreningen en del af partnerskabet 'Uddannelse for Bæredygtighed' (UBU), som består af 80 organisationer på tværs af uddannelsessektoren. Arbejdet i UBU-partnerskabet styrker foreningens arbejde med at understøtte lærernes muligheder for at undervise i bæredygtighed. Foreningen har fået midler til i 2025/2026, i regi af UBU-partnerskabet og i samarbejde med Syddansk Universitet, at udvikle en model for kompetenceløft i bæredygtighed i folkeskolen og udviklingen af bæredygtighedsdidaktik. Sideløbende med udviklingen af modellen vil der blive afsøgt fondsmidler til at få gjort projektet til virkelighed. Projektet skal ses i sammenhæng til DLF som efteruddannelsesudbyder og arbejdet med at skabe udbud af fondsfinansierede fagkurser til lærerne.

Derudover har foreningen deltaget i nationale repræsentantskaber i FH's lønmodtagerklimapanel og Broen til fremtiden. Det internationale arbejde for bæredygtighed sker gennem EI & ETUCE, hvor foreningen har været involveret i ETUCE the Kick-off Conference in Denmark: Education Trade Unions addressing sustainable environmental development og EI 'Teach for the planet' campaign.

MÅLSÆTNING 4:

Rammerne for medlemmernes arbejdsliv skal forbedres gennem nuværende og kommende aftaler og lovgivning, så medlemmerne har overskud i hverdagen og kan lykkes med deres opgaver.

DET GODE ARBEJDSMILJØ – GRUNDLAGET FOR LÆRERLIVET OG UNDERVISNINGEN

Lærernes psykiske arbejdsmiljø er udfordret. Vores medlemmer går hver dag den svære balance mellem tid og opgaver, og overskuddet i hverdagen kan være svært at få øje på. Det sætter underviserne under pres, og det har konsekvenser både for den enkelte, for lærerkollegiet, for undervisningen og for folkeskolen.

Når vi spørger medlemmerne, er det tydeligt, at det psykiske arbejdsmiljø er højt på listen over udfordringer. Derfor er forbedringer af lærernes arbejdsmiljø højt prioriteret i foreningens arbejde, både i foreningens forebyggende arbejde og uddannelse af TR og AMR, i overenskomstsporet og i andre indsatser og tiltag.

FOREBYGGELSE AF STOR ARBEJDS- MÆNGDE, TIDSPRES OG HØJE FØLELSMÆSSIGE KRAV

Hovedstyrelsen vedtog i 2016 foreningens arbejdsmiljøstrategi. For at bidrage til foreningens strategiske målsætninger 2024-2027 arbejdes der på arbejdsmiljøområdet fortsat ud fra foreningens arbejdsmiljøstrategi, der bl.a. skal bidrage til bedre vilkår for arbejdsmiljørepræsentanterne, bedre psykisk arbejdsmiljø på skolerne og generelt større fokus på det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i hele foreningen.

Siden september 2023 har der været arbejdet med udbredelsen af pjecen: "Håndbog om bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø og A20" til kredse og tillidsvalgte. Pjecen er udarbejdet for at give TR og AMR viden om henholdsvis arbejdstidsaftalen 2020 og bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø fra 2020, og hvordan de hver især kan bruge aftaler og lovgivning til at få indflydelse på arbejdets tilrettelæggelse for at forebygge stress.

Pjecen gennemgår emnerne stor arbejds-mængde og tidspres, uklare krav og modstridende krav samt høje følelsesmæssige krav og hvordan man kan arbejde med at forebygge, at kravene belaster psykisk.

Der er blevet arbejdet med håndbogen i konkret understøttelse af kredse og tillidsvalgte, hvor der har været workshops i mindst 12 kredse i den forbindelse – samt på arbejdsmiljøkonferencen, som blev afholdt i maj 2024.

På arbejdsmiljøkonferencen deltog en repræsentant fra hver kreds med fokus på at finde løsninger, der kan bidrage til, at medlemmerne har et godt arbejdsliv. På programmet var bl.a.:

- Bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø og A20
- Lærernes retssikkerhed: Forebyggelse og håndtering
- Unges forventninger til arbejdslivet som lærer – i et organiserings-perspektiv og

I forbindelse med programpunktet 'bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø og A20' blev der arbejdet med "Håndbog om bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø og A20". Foreningens arbejdsmiljøansvarlige afprøvede værktøjer og metoder fra håndbogen og tilbagemeldingerne fra såvel arbejdsmiljøkonferencen som en efterfølgende spørgeskemaundersøgelse fra første kvartal af 2025 har vist, at de arbejdsmiljøansvarlige finder værktøjerne anvendelige og gode til at sætte dialoger i gang om fx stort tidspres og høje følelsesmæssige krav.

Der arbejdes i øjeblikket på et nyt værktøj, som kan medvirke til drøftelser af høje følelsesmæssige krav og gerne i sammenhæng med planlægningen af fagfordeling. Sammen med de eksisterende værktøjer; Prioriteringstrekanten og Komplexitet i opgaveløsningen skal værktøjet bidrage til drøftelser bl.a. af kriterier for opgavefordeling med det formål at nedbringe psykiske belastninger ifm. arbejdets udførelse.

Foreningens arbejde med lærernes retssikkerhed har resulteret i en revidering af Bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen i december 2024 og et fortsat arbejde omkring at få fysisk guidning ind i folkeskoleloven.

Fra spørgeskemaundersøgelsen fra første kvartal 2025 er der oplyst mange arbejdsmiljøemner, som foreningen stadig skal have fokus på. Det er bl.a. vold og trusler og magtanvendelse, arbejdsskader og registrering af disse, stress, krænkelse, TRIO-samarbejde, høje følelsesmæssige krav, sygefravær, APV, indeklima og forældresamarbejde.

Høje følelsesmæssige krav samt vold og trusler er udvalgt af Arbejdsmiljø- og Organisationsudvalget til at få særligt fokus i det kommende arbejde med arbejdsmiljø og understøttelse af kredsene og de tillidsvalgte.

PROFESSIONEL KAPITAL

Foreningen har siden 2018 haft et tilbud til kredse og kommuner om at få afdækket den professionelle kapital. Professionel kapital er en resurse, der er afgørende for, hvordan lærerprofessionen bedst løser sine opgaver. Professionel kapital er dermed et godt udgangspunkt for at kunne tale om, hvordan der skabes god undervisning, der har øje for både lærernes faglige og personlige kompetencer, samarbejdsklimaet på skolen og de rammer, lærerne har for at bruge deres professionelle dømmekraft i deres arbejde.

Foreningens tilbud består af en undersøgelse på alle skoler i kommunen og et seminar, hvor trioerne fra alle skoler samles i 2 dage. Indholdet er en faglig gennemgang af begreberne, en præsentation af undersøgelsens resultater og skolernes selvstændige arbejde med selvvalgte indsatsområder. Efter ca. 2 år tilbydes kommunerne en opfølgende undersøgelse for at se, om de valgte indsatsområder har båret frugt.

Tilslutningen har siden 2018 været nogenlunde konstant. Andelen af skoler, der har fået afdækket/eller aftalt at få afdækket den professionelle kapital er ca. 350 fordelt på 25 kommuner alene i første måling, hvilket svarer til ca. 30% af landets skoler. 12 kommuner har fået første genmåling, tre kommuner anden genmåling og én kommune tredje genmåling. Erfaringerne fra de mange genmålinger viser, at arbejdet med professionel kapital har en positiv virkning på skolernes udvikling på en række parametre.

Mønsteret i genmålingerne viser, at kommunerne har taget foreningens mantra om, at arbejdet med professionel kapital ikke er et projekt med en start- og slutdato, men en langsigtet strategi for at arbejde med skolernes udvikling, til sig.

Foreningens samarbejdspartner, TeamArbejdsliv, har i samarbejde med Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø i 2024 fået antaget et 3-årigt forskningsprojekt byggende på de data og erfaringer, som foreningens indsats med professionel kapital har genereret siden 2018, for yderligere at understøtte udviklingen af professionel kapital på skole- og uddannelsesområdet. Formålet er i en dansk kontekst at kunne dokumentere sammenhænge mellem professionel kapital, kvalitet i udførelsen af arbejdet og trivsel blandt elever og ansatte. Foreningen har to faste pladser i projektets følgegruppe, hvor også KL og Skolelederforeningen er repræsenteret.

INTERNATIONAL SOLIDARITET

For Danmarks Lærerforening er det professionsfaglige fællesskab og kampen for bedre løn- og arbejdsvilkår også et internationalt forhold. Foreningen har derfor fortsat partnerskabssamarbejdet med lærerforeninger i syv af verdens fattigste lande - Lesotho, Malawi, Burundi, Rwanda, Zanzibar, Bolivia og Mongoliet. Hovedformålet med partnerskabsprojekterne er at understøtte organisationerne i deres bestræbelser på at sikre lærerne bedre løn- og arbejdsforhold samt at styrke organisationernes indflydelse i uddannelsessektoren.

I Østafrika, herunder Burundi, Rwanda og Zanzibar, har man de senere år arbejdet på at introducere den grønne omstilling i de nationale læreplaner. Derfor har Danmarks Lærerforening støttet erfaringsudveksling på tværs af de østafrikanske lande, hvilket har ført til, at de østafrikanske lærerforeninger har været bedre rustet til at indgå i de nationale udviklingsprocesser med at introducere den grønne omstilling i læreplanerne.

For at styrke lærernes nationale indflydelse på deres egne arbejdsforhold og uddannelsessektoren mere generelt har de to nationale lærerorganisationer i Lesotho besluttet at påbegynde forhandlingerne om sammenlægning til én lærerorganisation. Danmarks Lærerforening medfinansierer denne proces, som kræver en række ekstraordinære møder internt og mellem de to organisationer, samt mediering fra Education International.

Krigshandlingerne i Gaza og på Vestbredden betyder forsat tab af menneskeliv og har ført til et kollaps af uddannelsessektoren i de berørte områder. Education International har derfor ad flere omgange anmodet om finansiell støtte til lærerorganisationerne i Palæstina, og Danmarks Lærerforeningen har bidraget med over 200.000 kr. over de seneste to år. Pengene er blandt andet gået til humanitær støtte til over 1000 lærere i Gaza, til onlinekurser i socialpsykologiske undervisningsredskaber for 64 lærere på Vestbredden og psykologisk hjælp på 5 UNRWA-skoler med i alt 2000 elever i Gaza.

OVERENSKOMSTFORHANDLINGERNE OG OPTAKTEN TIL OK24

Forberedelserne til OK24 begyndte næsten to år før selve forhandlingerne. På bagkant af OK21, som både i kravopstillingsproces og forhandling var præget af coronasituationen, ønskede

overenskomstudvalget og hovedstyrelsen en proces frem mod OK24, der lagde særlig vægt på kommunikation og involvering af medlemmer.

Efter kongressens beslutning om foreningens krav til OK24 begyndte processen med koordinering af krav, først i LC og derefter i Forhandlingsfællesskabet og CFU. I denne periode besluttede AC at udtræde af Forhandlingsfællesskabets forhandlingsaftale, og derfor var de ikke en del af de fælles generelle forhandlinger på det kommunale og regionale område. I november-december 2023 rejste formandskabet og formanden for overenskomstudvalget rundt i landet på regionale TR-møder for bedst muligt at holde tillidsrepræsentanterne orienteret om forhandlingssituationen.

OK24-FORHANDLINGERNE

Den 14. december 2023 blev kravene på det statslige område udvekslet med arbejdsgiver, og det kommunale og regionale område fulgte med dagen efter. Det er som altid den officielle start på forhandlingerne. Efter kravudvekslingen begynder de generelle forhandlinger på alle tre arbejdsgiverområder, og organisationsforhandlingerne begynder på det kommunale og regionale område. På det statslige område begynder organisationsforhandlingerne først, når det generelle forlig er landet.

Et af de helt store forhandlingstemaer ved OK24 var løn. Forhandlingerne fandt sted på bagkant af en periode med høj inflation, og lønstigninger var derfor et højt prioriteret krav på tværs af de offentligt ansatte. OK24-forhandlingerne foregik også i umiddelbar forlængelse af en indgået trepartsaftale om løn og arbejdsvilkår den 4. december 2023, som bl.a. medførte et ekstraordinært lønløft til udvalgte grupper, krav om modydelser, som skulle implementeres ifm. OK24. På grund af den nære tidsmæssige tilknytning til overenskomstforhandlingerne i 2024, var det en del af trepartsaftalen, at de kommunale og regionale overenskomstforhandlinger på FH's område skulle afsluttes i Forligsinstitutionen, og at alle aftaler på FH's område skulle sammenkædes i et samlet mæglingsforslag, som blev sendt til samlet afstemning.

Forhandlingerne var svære, og de afsluttende forhandlinger strakte sig over flere døgn. Den 11. februar 2024 blev der indgået forlig på det generelle område i staten. Derefter fulgte generelle forlig på det kommunale område den 17. februar og det regionale område den 20. februar.

Organisationsforhandlingerne fortsatte på alle tre områder. Den 1. marts 2024 blev forhandlingerne mellem KL og LC afsluttet. Organisationsforhandlingerne på det regionale område blev afsluttet den 11. marts, mens de statslige forlig løbende faldt på plads i marts måned.

UDVALGTE OK24-RESULTATER

Løn – Kommunerne

Der blev ved OK24 aftalt en økonomisk ramme på 8,8 % for en toårig periode. Dette omfattede generelle lønstigninger på i alt 6,51 % inkl. skønnet udmøntning fra reguleringsordningen og 2 % til organisationsforhandlingerne mellem LC og KL. Parterne blev også enige om en ekstra forhandling i september 2025, som har til formål at håndtere en eventuel ubalance i lønudviklingen mellem den kommunale sektor og den private sektor.

Det generelle forlig indeholdt blandt andet aftale om opsparing af frihed, øget lønret under orlov efter barselsaftalen og fuld overenskomstdækning af pensionerede.

Organisationsforhandlingerne ledte blandt andet til et løntillæg for lærere og børnehaveklasseledere ansat ved almene folkeskoler, lærere ved PPR og vejledere på protokollat 3 på 4.800 kr. (årligt grundbeløb 31.3 2000). Herudover blev fritvalgstillægget hævet fra 1,38 % til 1,64 %, og der blev aftalt forbedringer i gruppelivsftalen

Et andet resultat var, at eventuel tidligere ansættelse som månedslønnet ikke-læreruddannet lærer i folkeskolen fremover medregnes i lønancienniteten, når læreruddannelse bliver opnået.

Løn – Regionerne

På det regionale område blev der ligeledes aftalt en økonomisk ramme på 8,8 % for en toårig periode. Dette omfattede generelle lønstigninger på 6,53 % inkl. skønnet udmøntning fra reguleringsordningen og 2 % til organisationsforhandlingerne mellem LC og RLTN. Parterne blev også enige om en ekstra forhandling i september 2025, som har til formål at håndtere en eventuel ubalance i lønudviklingen mellem den regionale sektor og den private sektor.

Det generelle forlig indeholdt blandt andet aftale om opsparing af frihed, øget lønret under orlov efter barselsaftalen og fuld overenskomstdækning af pensionerede.

Organisationsforhandlingerne udmøntede sig i:

- Det pensionsgivende tillæg stiger 6.371 kr. (årligt grundbeløb 31.3 2018)
- Indførsel af et 4 års anciennitetstrin for konsulenter
- Grundlønnen for professionsbachelorere i ernæring og sundhed hæves
- Ansættelse som månedslønnet ikke-læreruddannet lærer medregnes i lønancienniteten
- LC indtræder i den regionale kompetencefond med alle på LC-overenskomsten, undtagen ledergruppen.
- Forbedringer i gruppelivsftalen

Løn - Staten

På det statslige område blev der ligesom på de øvrige offentlige områder aftalt en samlet økonomisk ramme på 8,8 % for en toårig periode. Dette omfattede generelle lønstigninger på 7,4 % inkl. skønnet udmøntning fra reguleringsordningen og 0,95 % til organisationsforhandlingerne mellem LC og MEDST. Parterne blev også enige om en ekstra forhandling i indeværende overenskomstperiode med henblik på at håndtere en eventuel ubalance mellem den statslige og den private lønudvikling.

Det generelle forlig indeholdt blandt andet aftale om opsparring af frihed, øget lønret under orlov efter barselsaftalen og forbedrede TR-vilkår.

Organisationsforhandlingerne ledte til en række lønforbedringer for alle de statslige medlemsgrupper. F.eks. fik lærerne på frie fagskoler forhøjet deres kostskoletillæg med 2.200 kr. (årligt grundbeløb 31.3. 2012), og lærerne på SOSU-skolerne fik hævet deres pensionsprocent med 0,8 procentpoint til samlet 18,4 % med frit valg i intervallet 15,0 til 18,4. Derudover blev der bl.a. aftalt forhøjede basislønninger til konsulenter, børnehaveklasseledere, professionsbachelorere i ernæring og sundhed og ansatte ved Røde Kors' Asylafdeling.

Det statslige lønprojekt

Ved OK21 blev CFU og MEDST enige om et periodeprojekt med det formål at forbedre og videreudvikle statens nye lønsystemer. Periodeprojektet blev inddelt i 2 faser, og fase 1 om etablering af et fælles videns- og erfaringsgrundlag blev gennemført i overenskomstperioden frem mod OK24.

Ved OK24 var parterne enige om at fortsætte arbejdet med forbedring og videreudvikling af

de nye lønsystemer. I fase 2 har parterne kortlagt variationerne i lønmodeller på det statslige område og besøgt 5 statslige arbejdspladser, hvor de lokale parter er blevet interviewet om de nye lønsystemer og den lokale løndannelse på den pågældende arbejdsplads.

Det samlede arbejde i det statslige lønprojekt forventes at danne baggrund for overenskomstforhandlingerne i staten ved OK26.

Kompetencefondene

Gennem flere år har kompetenceudvikling som overenskomsttema været genstand for løbende debat i foreningen, og ved OK21 blev der på det kommunale område aftalt et AUA-projekt med henblik på at afdække lærernes og skolernes behov og muligheder for samt ønsker til kompetenceudvikling.

På den baggrund blev der på kongressen i 2023 vedtaget et krav om kompetenceudvikling, der havde som forudsætning, at 4 prioriterede opmærksomheder skulle adresseres i en eventuel aftale på dette område:

1. Arbejdstid og vikardækning
2. Medbestemmelse
3. Kompetenceudvikling for mange
4. Fag-faglig opkvalificering.

Ved forhandlingerne om OK24 enedes overenskomstparterne på det kommunale område om at oprette et særskilt LC-fondsområde under Den Kommunale Kompetencefond, hvor de 4 ovennævnte opmærksomheder alle var adresseret. Der blev ved forhandlingerne afsat 150 mio. kr. i varige midler til fonden, der åbnede for ansøgninger d. 1. april 2025.

Med LC's indtræden i Den Kommunale Kompetencefond er alle større medarbejdergrupper på det kommunale område nu omfattet af fonden.

Fondens midler kan på LC's fondsområde anvendes til finansiering af kursus- og opholdsudgifter, materialer, vikarudgifter og transport. Arbejdsgiver medfinansierer minimum 20 % af udgifterne, hvilket er identisk med vilkårene på de øvrige kommunale fondsområder.

På det regionale område blev det ved OK24 aftalt at indtræde i Den Regionale Kompetencefond, ved at LC tilslutter sig et af de eksisterende fondsområder.

Efteruddannelsesplaner med styrket dialog om kompetenceudvikling

Den hidtidige aftale om efteruddannelsesplaner på det kommunale område blev præciseret i for-

bindelse med OK24 og LC's indtræden i Den Kommunale Kompetencefond.

Med den fornyede aftale om efteruddannelsesplaner er dialogen mellem medarbejder og ledelse om kompetenceudvikling blevet styrket. Med afsæt i den løbende dialog om mål og resultater af undervisningen – og tilsvarende kerneopgave for andre medarbejdere – skal der i dialog mellem medarbejder og ledelse udarbejdes en skriftlig efteruddannelsesplan for medarbejderen.

Efteruddannelsesplanen skal indeholde målsætninger for medarbejderens udvikling på kortere og længere sigt. Der skal også årligt følges op på uddannelsesplanen, hvilket fx kan ske i forbindelse med MUS. Der er også aftalt en forbedring for medarbejdere, der har været fraværende i en periode (fx grundet barsel eller længerevarende sygdom), da det nu eksplicit er aftalt, at der for disse medarbejdere skal foretages en særlig opfølgning.

Ny praktikaftale

I forbindelse med den nye læreruddannelse blev der foretaget en række ændringer af de lærerstuderendes praktik. Dermed var der behov for, at praktikaftalen blev fornyet. Allerede ved OK21 blev der aftalt et AUA-projekt, der bl.a. havde til formål at undersøge, hvordan praktikken var tilrettelagt med henblik på at indgå en ny praktikaftale, der understøtter formålet med de lærerstuderendes praktik.

Ved OK24 lykkedes det af blive enige om en praktikaftale, der har fokus på vejledning af de studerende og på koordineringen og organiseringen af praktikken. I indledningen til aftalen står der: "Parterne ønsker at understøtte ambitionerne om en styrket læreruddannelse ved at etablere en aftale, der på en enkel måde sikrer aflønning af lærere og ledere, der varetager opgaver, der understøtter praktikforløb af høj kvalitet."

KOMMUNIKATION OG URAFSTEMNING

Resultaterne af forhandlingerne blev præsenteret på en række fysiske og digitale TR-møder i marts 2024. Før, under og efter forhandlingerne udgav foreningen fem afsnit af foreningens podcastserie 'ErduOK', og resultaterne blev beskrevet på foreningens hjemmeside, i Fagbladet Folkeskolen og udsendt til medlemmerne i nyhedsbreve.

Som konsekvens af trepartsaftalen af 4. december 2023 blev overenskomstresultatet på det kommunale og regionale område for organisationer, der er medlemmer af FH, samlet i et mæglingsforslag af Forligsinstitutionen. Foreningen gennemførte som vanligt en urafstemning om det kommunale og regionale resultat og en vejledende afstemning for medlemmer ansat på det statslige område. Urafstemningen fandt sted i perioden 3. - 14. april 2024.

Ved urafstemningen på det kommunale og regionale område var 82% af de afgivne stemmer JA til resultatet, mens 18% var NEJ. Stemmeprocenten var 67,4%.

Resultatet af den samlede afstemning om mæglingsforslag for medlemsorganisationer i FH på det kommunale og regionale område var, at 87,2% stemte JA, og stemmeprocenten var 66%. Dermed blev det samlede mæglingsforslag vedtaget.

Ved den vejledende urafstemning på statens område var 89,3% af de afgivne stemmer JA til resultatet. 10,7% var NEJ. Stemmeprocenten var 53,4%.

Overenskomstresultatet blev efterfølgende tiltrådt i Lærernes Centralorganisation og i CFU.

OK25 - DET PRIVATE OMRÅDE

Lærernes Centralorganisation har sammen med Danmarks Lærerforening som led i OK25 forhandlet fornyelser af tre overenskomster med Dansk Erhverv som arbejdsgiverrepræsentant. Det drejer sig om Behandlingsskolerne ApS, Skole- og behandlingshjemmet Skovgården samt Landsoverenskomst for lærere ved vikarbureauer.

Der blev indgået forlig for alle tre fornyelser, som efterfølgende blev godkendt i hovedstyrelsen. Forligene indgik i forligsmandens samlede mæglingsforslag, der blev sat til afstemning blandt FH's medlemmer. 82,5 % af de afgivne stemmer stemte ja til overenskomstresultatet.

Hovedelementet for Behandlingsskolerne og Skovgården var regulering af lønsatserne med KL's reguleringsprocent samt en forhøjelse af grundlønnen med en værdi, der svarer til forhøjelsen af fritvalgstillægget ved det kommunale LC-OK24-forlig. På Skovgården blev der herudover indført ret til fravær med løn på barnets anden sygedag. For lærerne ved vikarbureauerne blev der ikke aftalt nye elementer, og time-lønnen reguleres fortsat med KL's regulerings-

procent. Overenskomster blev fornyet for en tre-årig periode.

OK26 - PÅ VEJ MOD EN NY OVERENSKOMST

OK24-resultatet var knap nok underskrevet og fortsat i gang med at blive implementeret, da foreningen begyndte arbejdet med OK26. Med en kun 2-årig overenskomstperiode måtte foreningen hurtigt i gang med at se fremad og forberede de kommende forhandlinger.

Selvom forberedelsesperioden er kort, er der udsigt til store og væsentlige temaer på forhandlingsbordet. Foreningens drøftelser tager afsæt i tre temaer:

1. Løn og pension
2. Livsfaser og fleksibilitet
3. Tid og rum til faglighed

Overenskomststudvalget og hovedstyrelsen begyndte drøftelser af temaerne i vinteren 2024-25, og kredsformænd og næstformænd deltog i forberedelserne på et heldagsmøde om arbejdstid i oktober 2024, et kredsformandsmøde i februar 2025 og OK-konferencen for kredsformænd og næstformænd den 7.-8. april 2025. På heldagsmødet om arbejdstid var der bl.a. oplæg fra Uddannelsesforbundet, Frie Skolers Lærerforening og LC, og på OK-konferencen var der bl.a. oplæg fra arbejdsgiverne og LC, og deltagerne drøftede efterfølgende de tre temaer.

Efter konferencen gennemførte kredsene medlemsmøder om OK26. Desuden holdt foreningen digitale møder for tillidsrepræsentanter på det statslige område, og deltog i møder med UU-forum og Samrådet for de specialpædagogiske foreninger. Foreningen har fastholdt et fokus på kommunikation fra OK24, og har derfor igen udarbejdet videoer og andre opslag til sociale medier om overenskomstforhandlingerne, lanceret en OK26-side på foreningens hjemmeside og vil igen udgive podcasts, når forhandlingerne nærmer sig. På hovedstyrelsens møde i august 2025 er indstillet forslag til kongressen, som beslutter foreningens krav til OK26.

Nogle af de forventede væsentlige temaer ved OK26 er Bæredygtig og Fleksibel løndannelse og livsfaser og fleksibilitet.

Livsfaser og fleksibilitet

Muligheden for fleksibilitet for medarbejdere i de forskellige livsfaser har været drøftet i forskel-

lige variationer i overenskomstforhandlingerne. På det private arbejdsmarked findes fx en fritvalgsordning, mens der på de offentlige arbejdsmarkeder bl.a. findes rettigheder som senior-dage, barn syg mv. Ved OK24 var fleksibilitet endnu engang et tema, og der blev bl.a. aftalt muligheder for at opspare op til 15 dages frihed. På det kommunale og regionale område blev der også aftalt et periodeprojekt om fritvalgsordninger, hvor parterne skal analysere og beskrive fritvalgsmodeller tilpasset de kommunale/regionale forhold mhp. et fælles grundlag for forhandlinger af og evt. etablering af en fritvalgsordning ved OK26. Fleksibilitet og fritvalg vil derfor også være væsentlige emner inden for temaet Livsfaser og fleksibilitet, som foreningen drøfter i kravopstillingsprocessen frem mod OK26.

Tid og rum til faglighed

Arbejdstidsaftalerne A20 og A21 har nu eksisteret i en række år, og foreningen har gennemført flere undersøgelser af, hvordan aftalerne fungerer, herunder to erfaringsopsamlinger med KL. På den baggrund har der i foreningen været en række drøftelser af aftalerne, bl.a. på hovedstyrelsesmøder og et heldagsmøde for kredsformænd og næstformænd den 2. oktober 2024. Undersøgelserne og drøftelserne har dannet afsæt for en evaluering af aftalerne. Med udgangspunkt i evalueringen drøfter foreningen det videre arbejde med arbejdstid, herunder i relation til OK26 under temaet 'Tid og rum til faglighed'.

Som aftalt ved OK24 har parterne på det kommunale område, KL og LC, igangsat en samlet drøftelse af implementeringen af A20, hvor de to erfaringsopsamlinger indgår, og drøfteri skrivende stund, hvordan parterne adresserer identificerede udfordringer. Arbejdet er i skrivende stund ikke afsluttet.

LØNSTRATEGI

På kongressen i 2024 behandlede kongressen emnet "Lønstrategi". Behandlingen udmøntede sig i en kongresvedtagelse, hvor kongressen bad hovedstyrelsen om at formulere en lønstrategi inden for rammerne af lønpolitikken i principprogrammet. Som en del af kongresvedtagelsen skulle lønstrategien udvikles i tæt samspil med kredsene.

Formålet med Danmarks Lærerforenings lønstrategi var at sætte en fælles retning for, hvor-

dan foreningens lønspolitik realiseres generelt og specifikt på det kommunale, regionale, statslige og private område. Derudover skulle strategien tydeliggøre de politisk valgte roller og ansvar, centralt som lokalt.

Lønstrategien har i perioden siden kongressen i 2024 været behandlet politisk i foreningen. Herudover har kredsene været inddraget i det nyoprettede Netværk for Løn- og Ansættelsesvilkår, NELA, og på OK-konferencen.

Lønstrategiens hovedlinjer forelægges for kongressen i 2025 til godkendelse.

SÆRLIGE UDFORDRINGER I SYDSLESVIG

Dansk Lærerforening i Sydslesvig har det seneste år været udfordret af både at få overført det danske OK24-resultat til forbedring af vilkårene i Slesvig-Holsten og af, at Finansministeriet har besluttet, at den danske pensionskasse P51, som medlemmerne i Sydslesvig hører under, helt skal lukke for optag af nye medlemmer.

P51 var den sidste pensionskasse for tjenestemænd, der fortsat optog nye medlemmer. Konsekvensen af Finansministeriets beslutning er, at det fremadrettet bliver dyrere for arbejdsgiveren i Sydslesvig, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, at drive skole, fordi der efter tysk lov skal betales en del forskellige forsikringer for sundhed, arbejdsløshed osv. på arbejdsgivers regning.

Et tredje forhold af betydning for de økonomiske rammer for de danske skoler i Sydslesvig er, at også Folketingets Sydslesvigudvalg har blandet sig ved at kræve, at kursmekanismen i overenskomsten i Sydslesvig skal afskaffes. Det er en mekanisme, der sikrer købekraften for lærerne i Sydslesvig, uanset om inflationen er forskellig de to lande imellem. Mekanismen indebærer, at der overføres midler fra Folketinget til Skoleforeningen, således at arbejdsgiver kan aflønne lærerne i euro frem for i danske kroner. Konsekvensen af at afskaffe kursmekanismen er, at medlemmerne i Sydslesvig vil få en lavere løn.

Formanden har deltaget i et møde i Folketinget mellem Sydslesvigudvalget og de faglige organisationer, herunder Dansk Lærerforening i Sydslesvig. På mødet fremlagde han sine synspunkter omkring, at det er flot at vi beskytter og understøtter mindretal på tværs af den dansk-tyske grænse. Det dansksindede mindretal er afhængig af gode, velfungerende skoler. Hvis vi fortsat skal have gode skoler i Sydslesvig

om ti år kræver det, at der kan rekrutteres lærere til skolerne – og dét kræver, at der tilbydes gode løn- og arbejdsvilkår.

Formanden italesatte desuden sin bekymring for, at beslutningen om at Folketinget skal skære 44 mio. kr. af sin bevilling til skolerne i Sydslesvig ikke er baseret på fakta – idet den tager udgangspunkt i beregninger af gennemsnitslønninger, som Dansk Lærerforening i Sydslesvig ikke kan genkende. Formanden talte her for vigtigheden af transparens og samarbejde. Lønningerne i Sydslesvig skal svare til en dansk lærers løn og derfor er gennemsnitsberegningerne vigtige. Han understregede også at aftalemødelen skal kunne fungere i egen ret – uden politisk indblanding.

I Sydslesvig er det desuden vanskeligt at få overført OK24-resultatet, selv om det ifølge loven skal overføres direkte til den sydslesvigske overenskomst. Bl.a. kan lærerne i Sydslesvig ikke blive en del af den danske, kommunale kompetencefond, ligesom der skal findes en løsning omkring praktikaftale og opsparing af frihed. Overførslen sker som led i de lokale overenskomstforhandlinger mellem Skoleforeningen og de faglige foreninger i Sydslesvig, heriblandt Dansk Lærerforening i Sydslesvig.

MÅLSÆTNING 5:

Danmarks Lærerforening skal være en attraktiv fagforening og et stærkt professionsfagligt fællesskab.

DANMARKS LÆRERFORENING I 150 ÅR - FEJRING, FORTÆLLINGER OG FREMTIDSPERSPEKTIVER

I 2024 markerede Danmarks Lærerforening sit 150-års jubilæum – og sin position som en af Danmarks ældste fagforeninger. Det var en anledning til at fejre foreningen og lærerprofessionen og samtidig sætte fokus på centrale budskaber om foreningens betydning for skolens udvikling, om lærerens rolle og vilkår samt om betydningen af lærerfagligheden.

Jubilæet var et gennemgående tema for hele året og blev integreret i en række af foreningens eksisterende aktiviteter, herunder Folkemødet. Derudover blev der udviklet en historisk tidslinje med nedslagspunkter fra foreningens virke, der blev produceret materialer som kopper, plakater og klistermærker og afsat en pulje, som kredse kunne søge til lokale markeringer.

Som en del af jubilæumsindsatsen lancerede vi kampagnen #KæreLærer, der med personlige fortællinger fra både kendte og almindelige danskere satte fokus på, hvilken forskel lærere gør i børns liv. Kampagnen blev skudt i gang med videoer, hvor skuespiller Bodil Jørgensen og youtuber og tv-vært Rasmus Brohave vendte tilbage til deres gamle skoler for at sige tak til deres egne tidligere lærere.

Endelig afholdt vi fem regionale politiske dialogmøder under titlen Skoleforum, hvor blandt andre lærere, skoleledere, kommunal- og folketingspolitikere var inviteret til at drøfte lærerprofessionens rolle – både historisk og med blik for fremtiden.

De 150 år blev også markeret ved et arrangement i forbindelse med kongressen, hvor elevkoret fra Dansborgskolen i Hvidovre sang, satiregruppen MAGT optrådte, og foreningens formand, statsminister Mette Frederiksen og adm. direktør i LIFE-Fonden og tidl. professionshøjskoleleder Stefan Hermann holdt taler.

INDSATSER FOR REKRUTTERING OG FASTHOLDELSE AF MEDLEMMER

Fagbevægelsen oplever bredt set faldende medlemstal, og vi ser mærker også tendensen i Danmarks Lærerforening. For at vende udviklingen har vi arbejdet med flere tiltag og indsatser rettet mod at styrke rekruttering og fastholdelse af medlemmer i Danmarks Lærerforening.

TR er ofte første møde med foreningen og den, der er tættest på medlemmerne. Derfor har TR en vigtig opgave i at rekruttere nye medlemmer. Samtidig har TR en afgørende rolle ift. at sikre det faglige fællesskab på arbejdspladserne.

For at styrke foreningens rekruttering og fastholdelse af medlemmer, har vi arbejdet med en strategisk indsats, der skal styrke TR's kompetencer og forudsætninger for at rekruttere medlemmer og for at arbejde med det faglige fællesskab som fastholdende for medlemskab. Det er sket gennem både pilotprojekter og workshops for alle kredse for at klæde kredsene bedre på til at understøtte TR i at arbejde systematisk og vedholdende med rekruttering og fastholdelse, da kredsene er TR'ernes samlingssted og tætte sparringspartner og dermed det naturlige udgangspunkt for at understøtte TR'erne i arbejdet.

Ud over arbejdet med de tillidsvalgte er der iværksat en række andre tiltag.

For at styrke muligheden for, at fx vikaransatte melder sig ind i foreningen, blev betingelserne for opnåelse af startmedlemskab ændret pr. 1. april 2025. Hidtil var det et krav, at indmeldelsen skete inden for de første tre måneder som medlemsberettiget. Med ændringen tildeles startmedlemskab automatisk nye førstegangsmeldelser, uanset hvor længe vedkommende har været medlemsberettiget.

Der er udarbejdet et samtaleark til TR målrettet mødet med nyansatte kollegaer uden en læreruddannelse.

Organiseringsnetværket for kredse med en læreruddannelse og LL har afholdt møder og webinarer med fokus på bl.a. mødet med de lærerstuderende på 4. årgang og indsatser ifm. dimissionen.

Foreningen er, sammen med Lærerstuderendes Landskreds, en del af et fælles udviklingsprojekt under FH, hvor vi sammen med BUPL, SL, Pædagogstuderendes Landssammenslutning, Dansk Socialrådgiverforening og S sammenslutningen af Danske Socialrådgiverstuderende i fællesskab har ansat studieorganisere til at organisere studerende på læreruddannelsen, pædagoguddannelsen og socialrådgiveruddannelsen på Campus Carlsberg. Udviklingsprojektet skal bidrage til et højere medlemstal samt ny læring og erfaringer med fælles rekrutteringsindsatser, så vi får afprøvet de potentialer, der er for fælles indsatser.

EN SYSTEMATISK MEDLEMSREJSE FOR STUDERENDE OG NYUDDANNEDE

I 2024 iværksatte foreningen en strategisk indsats, der havde til formål at implementere en systematisk medlemsrejse med fokus på de lærerstuderende og nyuddannede.

Indsatsen har fokuseret på, at de studerende og nyuddannede møder fagforeningen på en måde, der opleves relevant og værdifuld, så flere unge vælger at være en del af foreningsfællesskabet. Derfor har foreningen bl.a. gennemført en række fokusgruppeinterviews med målgruppen med det formål at blive klogere på, hvad der optager de unge på de forskellige tidspunkter – i løbet af uddannelsen, i overgangen til det første job, og i de første år i lærerjobbet – hvilke udfordringer og behov de har, og hvordan vi som fagforening kan møde dem på en relevant og værdifuld måde.

På baggrund af dette er der udarbejdet en rapport over de studerende og nyuddannedes 'rejse', der viser, hvor og hvordan vi som forening bør møde målgruppen. På denne baggrund kan fremadrettede møder og aktiviteter i højere grad udvikles og igangsættes lokalt og nationalt på en måde, der rammer målgruppens behov og dermed bidrager til at skabe værdi af medlemskabet.

Med afsæt i den nye og eksisterende viden har foreningen igangsat en række specifikke tiltag rettet mod målgruppen:

- Velkomstmaterialet til medlemmer er ved at blive revideret, og der bliver udviklet en supplerende håndbog til nyuddannede inspireret af LL's praktikhåndbog.
- Der er lavet pilotforsøg med podcasts for at se, om det er et format, der når ud til målgruppen.
- Der er lavet korte skriftlige guides til dimittender med gode råd ifm. overgangen fra studie til lærerjob.
- Der er lavet en kampagne med OK26-kommunikation målrettet unge/nyuddannede, der sætter fokus på, hvorfor overenskomstforhandlingerne er vigtige også for de unge.
- Foreningen har igangsat et arbejde med at forbedre medlemskommunikationen til målgruppen.
- Der er iværksat pilotforsøg i udvalgte kredse mhp., at nyuddannede møder fagforeningen tidligt og med relevant indhold.

- Der er lavet en ny designmanual, der binder LL's og DLF's udtryk sammen og derved skaber en lettere overgang. Designet kan bruges i digitale og trykte materialer, på hjemmesiden mv.

Forventningen er, at når foreningen i højere grad møder de unge med afsæt i deres udfordringer og behov, vil flere blive og forblive medlemmer.

STYRKET STUDIEINDSATS

Siden årsskiftet har DLF som led i en strategisk indsats haft otte studieorganisere ansat i hhv. Aalborg, Aarhus og København.

I løbet af det forgange halve år har de fået erfaring med systematisk tilstedeværelse på campus, med rekrutteringsopgaven samt med afholdelse af forskellige arrangementer – både for nuværende og potentielle medlemmer.

Derudover har de indgået i et tæt samarbejde med vores samarbejdspartnere i LAKA, Lån & Spar og LB Forsikring.

Studieorganisere er nu trygge og sikre i opgaven, og når de studerende går på læseferie, går vi i gang med at planlægge den helt store studiestart til august. Her skal organiserne bruge alle de erfaringer, de har gjort sig her i foråret, på at rekruttere nye medlemmer og afprøve nye fastholdelsestiltag. Det omfatter blandt andet 'love-calls' og 'win-back-calls', hvor vi ringer til medlemmer med henblik på at gøre værdien af medlemskabet tydeligt, så de forbliver medlemmer, og til tidligere medlemmer for at tilbyde genindmeldelse.

LÆRERNES RETSSIKKERHED

Danmarks Lærerforening arbejder for en folkeskole, hvor alle elevers ret til undervisning er en vigtig pejling for hele skolens virke. I en skolehverdag med mange børn og unge samlet, vil der – uanset hvor målrettet der arbejdes pædagogisk og med fællesskabet – opstå situationer, hvor elever skader sig selv, andre eller de fysiske omgivelser. Der vil også være episoder, hvor undervisningen forstyrres, og fællesskabet udfordres.

Foreningen har arbejdet målrettet for at styrke lærernes retssikkerhed i situationer, hvor der er behov for fysisk indgriben. Desværre er reglerne i dag uklare, og den nuværende regulering gør det vanskeligt at skelne mellem almindelig

omsorg og grænsesætning, mere vidtgående indgrib og egentlig magtanvendelse. Det skaber usikkerhed og kan i visse tilfælde føre til, at lærere står alene i pressede situationer – og i yderste konsekvens risikerer personalesager eller uberettiget kritik.

På grund af de uklare regler indgik foreningen i 2023 et samarbejde med professor emeritus Jørn Vestergaard. Foreningen bad Jørn Vestergaard om at udarbejde en hvidbog, der præciserede de nuværende uklare regler og kom med forslag til en ny og mere præcis regulering. Hvidbogen blev efterfølgende bragt ind i den ministerielle arbejdsgruppe om ordensbekendtgørelsen, der blev nedsat efter sommerferien 2024. Problemstillingen har desuden løbende været rejst i Sammen om Skolen, i den offentlige debat i medierne og over for Undervisningsministeriet i relevante møder og drøftelser.

Da et udkast til en revideret bekendtgørelse om fremme af god orden blev sendt i høring i september 2024, afgav foreningen høringssvar. Foreningen påpegede her, at der i ændringen af ordensbekendtgørelsen ikke var foreslået ændringer i reglerne for magtanvendelse, og vi argumenterede for, at reglerne om magtanvendelse bør flyttes til folkeskoleloven. Her bør reglerne ledsages af klare definitioner, en tydelig hjemmel til fysisk indgriben og en beskrivelse af lærerens skøn og faglige vurdering. Lovgivningen bør samtidig suppleres af en detaljeret vejledning – efter forbillede af voksenansvarsloven og den nye lov i Norge – med fokus på både forebyggelse og efterbehandling af konkrete episoder.

Det er samtidig afgørende, at fysisk indgriben defineres som sidste udvej og ledsages af en forpligtelse til dialog og efterfølgende refleksion, herunder med forældrene.

Foreningen følger udviklingen tæt og forventer, at det lovforberedende arbejde med nye regler om fysisk indgriben igangsættes i efteråret 2025.

MEDLEMMERNES YTRINGSFRIHED

Det er vigtigt for Danmarks Lærerforening, at vores medlemmer trygt kan gøre brug af deres grundlovssikrede ytringsfrihed. Vi har en vigtig stemme, og den skal vi værne om.

Når man har ytret sig på egne vegne i den offentlige debat, skal de ske, uden at man bliver mødt af arbejdsgiver med løftede pegefingre,

samtaler eller krav om, at interne procedurer skal følges først. Det er vigtigt at holde fast i, at ytringsfriheden ikke kan begrænses af loyalitetspligten over for ens arbejdsgiver, når man er offentligt ansat.

I 2023 foretog vi en medlemsundersøgelse om ytringsfrihed, der viste, at 39 procent af lærerne har kendskab til forhold på deres arbejdsplads, der er så kritisable, at offentligheden burde kende til dem. Alligevel har mere end hver tredje lærer – 37 procent – undladt at ytre sig offentligt, selvom de har haft lyst. Blandt de primære årsager er frygt for repressalier fra ledelsen eller kommunen – eller bekymring for forringede jobmuligheder senere i arbejdslivet. Det er bekymrende, og vi håber, at den nye lov vil fremme lysten til at deltage i den offentlige debat.

Foreningens juridiske afdeling arbejder i sager om ytringsfrihed tæt sammen med kredsene for at sikre medlemmernes rettigheder. Vi har i år indbragt en af disse sager for Folketingets Ombudsmand, hvis formål er at beskytte borgernes rettigheder i mødet med myndighederne. Vi afventer i skrivende stund hans udtalelse i sagen.

Danmarks Lærerforening har gennem mange år arbejdet for at få lovfæstet vores grundlovssikrede ytringsfrihed. Dette arbejde har, gennem FH, nu endelig båret frugt, og der er vedtaget en lov om offentligt ansattes ytringsfrihed. Loven trådte i kraft 1. juli 2025 og fastslår, at offentligt ansatte ikke må mødes med negative ansættelsesretlige reaktioner på grund af ytringer, som fremsættes på egne vegne, og at offentligt ansatte ikke må hindres eller forsøges hindret i at fremsætte sådanne ytringer. Ikke alle vores ønsker er blevet imødekommet, men det er et skridt i den rigtige retning, at ytringsfriheden nu er lovfæstet.

STYRKEDE INDSATSER MOD CHIKANE OG VOLD

KL og Forhandlingsfællesskabet aftalte ved OK24 en fælles indsats om forebyggelse af arbejdsrelateret fysisk eller psykisk vold, trusler og chikane, herunder digital chikane. Arbejdet er i gang – og DLF er repræsenteret i arbejdsgruppen på en LC-plads.

Indsatsen indebærer fælles kommunikation under sloganet 'Sammen mod vold, trusler og chikane', heriblandt videoer og case-eksempler fra dagligdagen på offentlige arbejdspladser.

Derudover udvikles netværksforløb for kommunerne og øget videndeling om emnet. Sekretariatet deltager aktivt i udvikling af både kommunikationsindsatsen og netværksforløbene og vil løbende orientere kredsene og de tillidsvalgte, når relevante indsatser iværksættes.

Lærere oplever i stigende grad, at de uden samtykke bliver lyd- og videooptaget i forbindelse med deres arbejde. Disse optagelser deles efterfølgende på Aula og/eller sociale medier. Dette er blandt eksemplerne i den fælles kommunikation med parterne i 'Sammen mod vold, trusler og chikane'. Derudover bliver lærere udsat for alvorlige beskyldninger fra forældre – f.eks. om ansvar for elevers mistrivsel, spisevægring og psykisk vold – som også deles offentligt.

Optagelserne og de tilhørende beskyldninger bruges ofte i en chikanerende eller udstillende kontekst, hvilket kan have alvorlige konsekvenser for medarbejdernes arbejdsmiljø, tryghed og faglige autoritet. DLF var derfor til møde i Justitsministeriet den 12. maj 2025 sammen med en række andre faglige organisationer, hvor der blev gjort opmærksom på konkrete forslag til lovændringer, som kan sikre en bedre beskyttelse mod digital chikane. Justitsministeren var meget lydhør, og lovede at han ville arbejde videre med de fremsatte forslag. I juni blev regeringen og et bredt flertal af partierne på Christiansborg enige om en ny strafreform, der blandt andet understreger, at "ud over strafskærpelserne skal beskyttelsen mod chikane af offentligt ansatte på sociale medier styrkes, så f.eks. enkeltstående opslag, videoer mv. med krænkende eller nedsættende omtale i videre omfang end i dag kan medføre strafansvar." DLF og de andre organisationer sendte efterfølgende et opfølgingsbrev til Justitsministeriet med en opsummering af forslagene til lovændringer, og DLF kommer til at følge dette arbejde tæt og vil sammen med de andre organisationer fortsætte arbejdet for bedre beskyttelse.

I artiklen i Politiken "Flere forældre klager: 'Hvis vi ikke får stoppet det, skræmmer vi for mange lærere væk' satte Thomas Andreasen og juridisk chef Camilla Bengtson også fokus på det stigende antal forældreklager og de konsekvenser, det har for lærerne. Med afsæt i denne problemstilling har sekretariatet udarbejdet et sæt forslag til retningslinjer for håndtering af forældreklager, som er udsendt til kredsene.

ARBEJDSSKADESAGER OG AFSKEDSSAGER

I 2023 modtog sekretariatet 1.291 afskeds- og bortvisningssager. I de sager der blev forhandlet, opnåede sekretariatet forlængede opsigelsesvarsler og godtgørelser til medlemmerne for i alt 13.548.974 kr.

I 2023 havde sekretariatet 1.025 verserende arbejdsskadesager, og antallet af arbejdsskadesager er fortsat stigende. Den samlede erstatningssum i de afsluttede arbejdsskadesager udgjorde 172 millioner kr. i 2023.

BESKYTTELSE AF FORENINGENS OG MEDLEMMERNES DATA

I takt med den øgede digitalisering og brug af data i Danmarks Lærerforening opstår en masse nye muligheder for at være en attraktiv fagforening, der kan møde medlemmerne digitalt på nye måder. Men med den øgede digitalisering og et samfund præget af usikkerheder følger også et øget behov for at sikre, at foreningen til enhver tid er i stand til at passe på foreningens og medlemmernes data i systemerne.

Derfor godkendte Hovedstyrelsen i 2023 igangsættelsen af en større IT-sikkerhedsindsats, som har til formål at sikre, at foreningen er gearret til at stå stærkt rent sikkerhedsmæssigt i forhold til at passe på foreningens og medlemmernes data, samt til at håndtere de samfundsmæssige sikkerhedstrusler, der følger med den digitale udvikling i samfundet.

Indsatsen skal bl.a. sikre, at der er opbygget de nødvendige rammer og kompetencer til at håndtere sikkerhedsarbejdet. Der er derudover fokus på at sikre det tekniske IT-fundament og de nødvendige kompetencer til løbende at vedligeholde og udvikle systemerne i foreningen og derigennem sikre data bedst muligt hele tiden. Som en del af arbejdet har Hovedstyrelsen i november 2024 godkendt en fælles organisering og beslutningsstruktur med et årshjul forankret i Hovedstyrelsen. Denne struktur har til formål at sikre en fælles og ledelsesforankret styring af IT- og informationssikkerhedsområdet. Der blev i 2024 godkendt en fælles politik for IT- og informationssikkerhed og retningslinjer for anvendelsen af generativ AI, som er gældende for hele foreningen. Med den fælles organisering af området, sikres det også, at der tænkes i sikkerhedsløsninger, som favner alle dele af foreningen uanset geografisk placering.

NYE HJEMMESIDER TIL DANMARKS LÆRERFORENING

I juni 2024 lancerede Danmarks Lærerforening en ny hjemmeside på den velkendte adresse www.dlf.org. Relanceringen er et led i at gøre DLF til en digital fagforening, som tilbyder medlemmerne mulighed for selv at opsøge viden, engagere sig i DLF og betjene sig selv digitalt. Relanceringen understøtter foreningens målsætninger om at være en attraktiv fagforening, og platformen er fundament for forskellige digitale tiltag, bl.a. en tættere sammenkobling til medlemsportalen Min Side og til folkeskolen.dk. Hvert år har www.dlf.org ca. 500.000 besøg og 1 mio. sidevisninger.

Bag den nye hjemmeside ligger en moderne teknisk platform, som løbende sikkerhedsopdateres og forbedres. I forbindelse med relanceringen er alt indhold på siden gennemgået og opgraderet, og nye sidetyper og indholdskategorier er tilføjet. Designmæssigt er hjemmesiden løftet markant til et mere brugervenligt design, som fungerer på tværs af platforme (smartphones, tablets og computer), og som afspejler DLF's øvrige visuelle identitet.

DLF's hjemmeside fremstår i dag langt mere brugervenlig med bl.a. forbedret navigation og en nemmere medlemsrejse på tværs af DLF's sites, optimeret søgefunktion og mulighed for chat via kunstig intelligens.

I løbet af 2024/2025 er 75 kredshjemmesider lanceret på samme tekniske platform som DLF's hjemmeside. Samtidig er sikkerheden på de lokale platforme forbedret. I forbindelse med udrulningen af kredshjemmesider har over 130 lokalredaktører deltaget i kursus i teknisk brug af den nye platform og i at formidle i digitale formater.

Københavns Lærerforening er som den eneste kreds ikke en del af DLF's fælles hjemmeside-løsning. DLF og KLF er i dialog om en et muligt samarbejde om en ny hjemmeside til KLF.

DANMARKS LÆRERFORENINGS ØKONOMI

Hovedkassens økonomi har de seneste år været udfordret af en betydelig inflation, som har medført et udgiftspres, der ikke er modsvaret af tilsvarende kontingentindtægter. Ved en kombination af besparelser, tilpasninger og nye indtægter er det hidtil lykkedes at nedbringe de

årlige underskud. Det er dog fortsat en strukturel udfordring at sikre, at indtægter og udgifter balancerer, og at foreningens egenkapital også i fremtiden holdes på et solidt niveau.

Siden 2010 er den centrale kontingent steget med i alt 22 kr. om måneden. Det betyder, at det centrale kontingent som andel af en lærers løn reelt har været faldende over årene. Størrelsen på kontingentet vurderes at have en vis betydning i forhold til medlemsudviklingen, og det har været en bevidst strategi, at det centrale kontingent kun skal stige i begrænset omfang.

Løsningerne på fremtidige balanceudfordringer, skal derfor findes ved flere forskellige virkemidler, som inkluderer såvel nye potentielle indtægter som tilpasning af udgifter. Vedtægtsændringerne fra kongressen i 2023 gjorde det muligt at anvende en mindre del af den fri kapitalvækst i Særlig Fond for at undgå kontingentstigninger. Ligeledes har stigningen i kontingentet med halvdelen af lønudviklingen i 2024 og 2025 medført en øget indtægt. Dette har haft den tilsigtede stabiliserende effekt på hovedkassens økonomi og giver tid til yderligere langsigtet planlægning, som sikrer en fortsat stabil økonomi.

I budgettet for 2026 foreslås det, at kontingentet i lighed med 2024 og 2025 kun reguleres med halvdelen af lønudviklingen, så det fortsat ses, at en faldende del af lærerlønnen går til kontingentet. Herudover er der indregnet en række konkrete besparelser i hovedkassen, og der planlægges med yderligere indtægter, tilpasninger og besparelser, som frem mod 2030 skal skabe balance på driften og dermed stabilisere udviklingen i egenkapitalen.

FAGBLADET FOLKESKOLEN

Hverdagsvold i skolen. Læreres ytringsfrihed. Alt for få ressourcer og alt for mange opgaver. Fagbladet Folkeskolen har det seneste år sat fokus på problemer i lærernes hverdag – men har samtidig øget fokus på også at finde løsninger.

Fagbladet Folkeskolens formål er at gøre en forskel for lærere og andre skoleprofessionelle, skolen og demokratiet gennem kvalitetsjournalistik. Det er en svær balance. På den ene side kaster mediet lys på dårligdomme, konfronterer magthaverne og undersøger, hvorfor hver anden lærer har overvejet at droppe faget inden for det seneste år. På den anden side skal fagbladets journalistik ikke bidrage til en ond spiral, der

underminerer folkeskolen. Den balance har været i fokus på Folkeskolen det seneste år. Fagbladet Folkeskolen skal være kritisk, men når et problem i skolen afdækkes, har bladets redaktion haft øget fokus på også at pege på løsninger. Da Fagbladet Folkeskolen afdækkede, at hverdagsvold mod lærere er et systematisk problem i folkeskolen, inddrog journalisterne masser af eksempler, data og kilder til at underbygge historien. Men mediet gjorde lige så meget ud af at tale med lærere, arbejdsmiljørepræsentanter og ledere på de skoler, som har fundet løsninger. For eksempel på Grønnevang Skole, hvor slag og spark ellers var blevet hverdag. Nu har skolen vendt voldskulturen.

Fagbladet Folkeskolen har det seneste år sat dagsordener – i andre medier, på Christiansborg og i den brede offentlige debat. Den kritiske journalistik er ofte den, der skaber mest opmærksomhed. Netop derfor er det vigtigt ikke at efterlade læserne uden håb. Kritisk kan også være konstruktivt, og ofte lytter magthaverne, når journalisterne ikke bare peger på problemet, men også viser eksempler på løsninger. Så gør fagbladet den største forskel med sin journalistik.

Bedre oplevelse for medlemmerne

Hvis man kigger rundt på kongressens borde, ligger der forhåbentlig eksemplarer af Fagbladet Folkeskolens trykte magasin. Fagbladet er udkommet på papir siden 1883, og både DLF og redaktionen tror meget på, at det trykte magasin har en fremtid. Papir kan noget, som skærme ikke kan. I starten af 2024 blev magasinet relanceret. Det udkommer nu én gang om måneden og har fået et markant kvalitetsløft i både form og indhold. Journalister og redaktører har mere tid til historierne, og magasinet har fået endnu mere fokus på de skolenære og inspirerende artikler, ligesom der er skruet op for debat og forskningsformidling. Læserne har heldigvis kvitteret for opgraderingen. I 2024 var Fagbladet Folkeskolen et af de eneste trykte medier, som gik frem i læsertal.

10.000 flere læste Folkeskolen på tryk i 2024. Derfor har bladet i dag 140.000 læsere af hvert magasin.

Endnu flere læser dog Folkeskolen digitalt. Derfor blev Folkeskolen.dk relanceret i foråret 2025. Nu har mediet fået en hjemmeside, som er flot, brugervenlig og nem at finde rundt i.

Samtidig har alle nyhedsbreve fået et ansigtsløft, og fagbladet har investeret flere kræfter i

de 22 faglige netværk om fx dansk, billedkunst, PLC og specialpædagogik. Én gang om måneden kan medlemmer få overblikket på deres fag eller fagområde, samlet af en dedikeret journalist, som kender stoffet. De faglige netværk er noget af det, Fagbladet Folkeskolen er mest stolte over, fordi de skabes i dialog med brugere og har tårnhøje åbningsrater.

Fagbladet samler skoledebatten med flere stemmer

2024 blev også året, hvor Fagbladet Folkeskolen igen vandt fagmediernes fineste pris, Bording-prisen. Denne gang var det ikke for en journalistisk afsløring, men for bladets satsning på kvalitet og dialog i debatuniverset. Fagbladet Folkeskolen har nemlig investeret i et nyt debatteam, som modererer kommentarsporet både på Folkeskolen.dk og på Facebook. Det har løftet kvaliteten, forbedret tonen og givet mange flere lyst til at diskutere. Fra april til april gik man eksempelvis fra 56 til 560 kommentarer.

Debat-teamet tilbyder også coaching til alle, der indsender et debatindlæg eller et læserbrev til Fagbladet Folkeskolen. Satsningen har fået mange flere til at blande sig i skoledebatten, ikke mindst studerende og nyuddannede lærere. Deres stemmer kvalificerer diskussionen.

En sund forretning

Fagbladet Folkeskolen har været igennem en økonomisk svær periode. For to år siden stod man et sted, hvor annonceindtægterne var halveret de seneste otte år, og væksten udeblev. Derfor søsatte mediet en kommerciel genstart, som heldigvis har båret frugt. I 2024 løftede Fagbladet Folkeskolen sin indtjening på annoncer med 25 procent i et mediemarked, der ellers bløder. Samtidig har Folkeskolen været heldige at modtage innovationsstøtte til to store projekter. Resultatet er, at Folkeskolen har haft råd til at investere i at fremtidssikre sine platforme digitalt. Det er dyrt at følge med i den teknologiske udvikling. Men det bliver dyrere at lade være.

2025 blev også året, hvor Folkeskolen søsatte nye vigtige projekter. Lærerkursus.dk er lanceret med støtte fra Danmarks Lærerforening og har til formål at give lærerne ét sted at finde det helt rigtige kursus og efteruddannelse. På hjemmesiden kan man sortere kurserne efter, om de er på positivlisten for den nye kompetencefond – og vi håber, at Lærerkursus.dk kan få flere til at søge kompetencemidlerne. Platformen er kommet flot fra start med mange brugere og uddannelsessteder med ombord.

I år blev også året, hvor Folkeskolen foretog sit første opkøb nogensinde. Fagbladet overtog familievirksomheden Lejrskolekataloget, som passer perfekt til vores portefølje af platforme, der skal gøre livet lettere for lærerne. Nu kan medlemmerne ikke kun finde faglig inspiration, deres næste job og efteruddannelse hos os – de kan også finde deres næste lejrskole.

Samlet står Fagbladet Folkeskolen for første gang i mange år med en stærk og balanceret økonomi. Folkeskolen forventer annoncevækst igen i 2025, og har flere nye initiativer i støbeskeen.